

Annika Haapaniemi

EETTINEN SIJOITTAMINEN

Liiketalouden koulutusohjelma
Laaja suuntautumisvaihtoehto

2011

EETTINEN SIOITTAMINEN

Haapaniemi Annika
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Joulukuu 2011
Ohjaaja: Keskinen, Arto
Sivumäärä: 49
Liitteitä: 14

Asiasanat: sijoittaminen, eettinen, vastuullinen, rahasto

Tämän opinnäytetyön aiheena oli eettinen sijoittaminen. Tarkoituksena oli selvittää yleisesti rahastosijoittamista ja eettisen sijoittamisen tunnusmerkkejä. Tavoitteena oli tutkia eettisten rahastojen toimintaa ja sisältöä ja miten ne ovat tuottaneet muihin rahastoihin verrattuna. Tarkastelujakso oli tammikuu 2008 ja joulukuu 2010 välinen ajanjakso. Opinnäytetyössä tutkittiin myös onko kuukausisäästäminen vaikuttanut rahaston tuottoon. Teoriaosassa on avattu rahastosäästämisen muotoja ja rahastoja ohjaavia sääntöjä. Siinä on myös kerrottu eettisen sijoittamisen historiasta ja vastuullisesta sijoittamisesta.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Vertailtavat rahastot valittiin samoilta pankeilta kuin eettiset rahastot. Vertailtaviksi rahastoiksi yritettiin valita mahdollisimman monipuolisia rahastoja. Rahastoja vertailtiin kuitenkin niin, että esimerkiksi korkorahastoja vertailtiin keskenään ja osakerahastoja keskenään.

Tutkimuksesta kävi ilmi, että eettinen sijoittaminen on vartenotettava sijoittamisen muoto. Eettinen sijoittaminen ei myöskään tarkoita sitä, että tuotoista pitäisi tinkiä. Kuukausisäästäminen on myös hyvä sijoittamisen muoto laskusuhdanteessa.

ETHICAL INVESTING

Haapaniemi Annika
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
December 2011
Supervisor: Keskinen, Arto
Number of pages: 49
Appendices: 14

Keywords: investing, ethical, responsible, fund

The subject of this thesis was ethical investing. The purpose was to clarify generally fund investments and elements of ethical investing. The aim was to investigate ethical funds functions and contents and how they are profited compared to other funds. Analysis period was January 2008-december 2010. In thesis was investigated also if monthly saving affected to the profit. In theory section has been opened modes of fund saving and funds rules. It was told also the history of ethical investing and responsible investing.

Research method was quantitative. Funds to be compared were selected from same banks than ethical funds. Collation of funds were tried to choose as different as possible. However funds were compared so that fixed-income funds whit each other and equity funds with each other.

Research results revealed that ethical investing is a serious form of investing. Ethical investing does not mean that profit would be forced to compromise. Monthly saving is a good form of investment in a downturn.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA VIITEKEHYS.....	6
3	RAHASTOSIJOITTAMINEN	7
	3.1 Rahastoja ohjaavat säännöt.....	11
	3.2 Korkorahastot.....	13
	3.3 Osakerahastot.....	15
	3.4 Yhdistelmärahastot	16
	3.5 Muut rahastot	17
4	EETTINEN SIJOITTAMINEN	19
	4.1 Eettisen sijoittamisen historiaa	20
	4.2 Eettisen sijoituksen seitsemän tunnusmerkkiä.....	21
	4.3 Vastuullinen sijoittaminen	23
5	EETTISET RAHASTOT SUOMESSA	26
	5.1 Nordea	27
	5.2 Osuuspankki.....	29
	5.3 Sampo Pankki	30
	5.4 Handelsbanken.....	32
	5.5 FIM	33
6	RAHASTOJEN JA EETTISTEN RAHASTOJEN VERTAILU	35
	6.1 Vertailtavat rahastot.....	36
	6.2 Tuottojen vertailu.....	39
	6.3 Johtopäätökset.....	45
7	YHTEENVETO	46
	LÄHTEET.....	48
	LIITTEET	

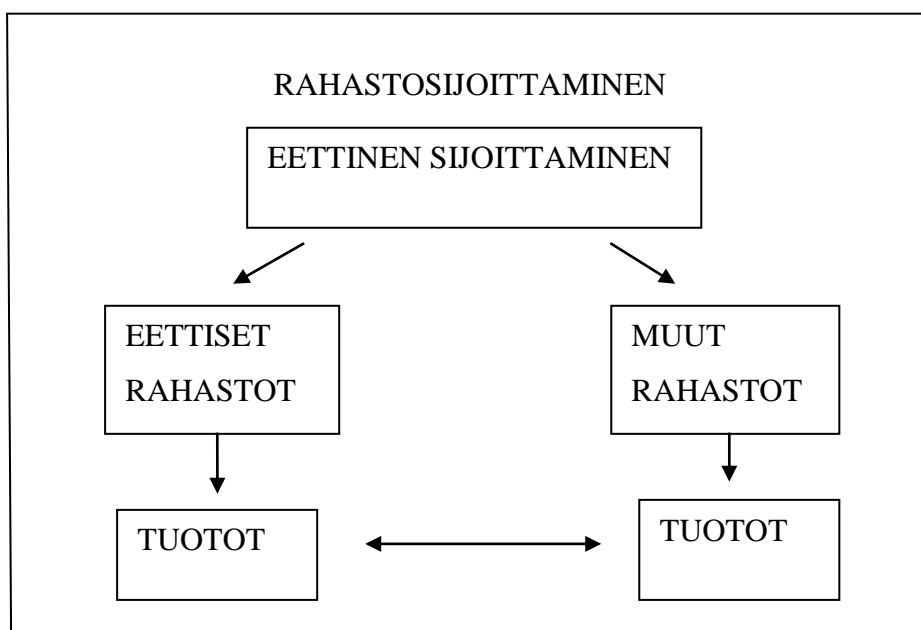
1 JOHDANTO

Opinnäytetyö käsittelee eettistä sijoittamista. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia eettisten rahastojen ja rahastojen tuottojen eroja. Tarkoituksena on tutkia miten eettisten rahastojen tuotot eroavat rahastojen tuotoista kolmen vuoden tarkastelujaksolla ja miten kuukausisäästäminen on vaikuttanut tuottoon. Eettinen sijoittaminen on tällä hetkellä yksi nopeimmin kasvavista sijoittamisen muodoista ja siksi erittäin ajankohtainen. Yritykset panostavat koko ajan enemmän toimintatapojensa eettisyyteen. Jos yritysten toiminnassa on jotain epäeettistä, siitä puhutaan heti mediassa. Tässä opinnäytetyössä käsitellään eettistä sijoittamista sijoittajan näkökulmasta ja siinä on keskitytty eettisiin rahastoihin. Sijoittajan näkökulmassa on keskitytty yksityiseen sijoittajaan. Aineisto on kerätty alan kirjallisuudesta ja Internet sivuilta.

Opinnäytetyön ensimmäisessä osassa kerrotaan yleisesti rahastosijoittamisesta, erilaisista rahastoista ja niitä koskevista säännöistä. Toisessa osassa käsitellään eettisen sijoittamisen historiaa niin Suomessa kuin maailmalla. Tässä osassa selvitetään myös eettisen sijoituksen tunnusmerkkejä ja vastuullista sijoittamista. Kolmannessa osassa on esitelty Suomen eettisiä rahastoja ja pankkien eettisiä toimia. Lopuksi on vertailtu rahastojen tuottoja kolmen vuoden tarkastelujaksolla ja tehty johtopäätöksiä. Vertailuun on valittu seitsemän eettistä rahastoa ja seitsemän rahastoa. Eettiset rahastot on valittu suurimmilta suomalaisilta pankeilta. Vertailurahastot on valittu samoilta pankeilta. Vertailurahastoiksi on valittu mahdollisimman erilaisia rahastoja eri rahastoryhmistä. Johtopäätöksistä pitäisi käydä ilmi onko rahastojen tuotoissa eroja verrattaessa eettisiä rahastoja ja muita rahastoja.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA VIITEKEHYS

Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia eettisten rahastojen toimintaa ja sisältöä. Opinnäytetyön tutkimusongelmana on onko eettiset rahastot perempia vai huonompia kuin muut rahastot. Tavoitteena on tutkia, miten eettiset rahastot ovat tuottaneet verrattuna muihin rahastoihin kolmen vuoden tarkastelujaksolla, 2008-2010, ja onko kuukausisäästäminen vaikuttanut tuottoon.

Kuvio 1: Viitekehys

Viitekehyksessä on yksinkertaisesti esitetty tutkimusongelma. Siinä on havainnollistettu tutkimuksen aihetta ja sitä miten opinnäytetyö etenee. Ensimmäisenä kerrotaan rahastosijoittamisesta yleensä ja toisena eettisestä sijoittamisesta. Viimeisenä esitellään tutkittavat rahastot ja vertaillaan niiden tuottoa.

3 RAHASTOSIJOITTAMINEN

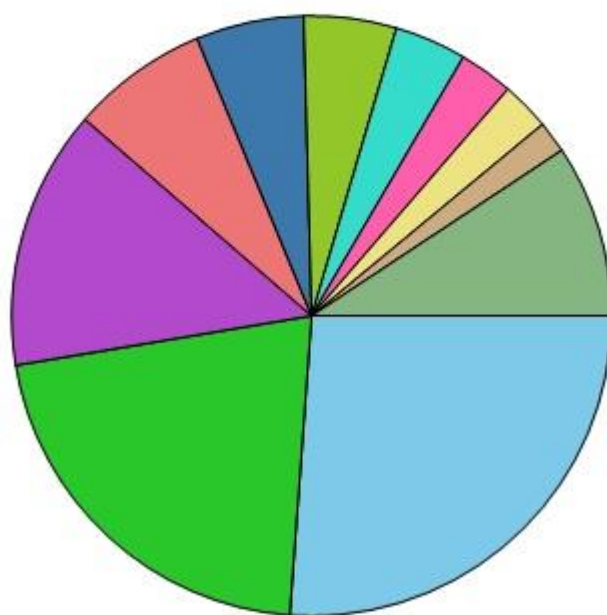
Sijoittajan kannalta rahastomuotoinen sijoittaminen on vaivatonta. Rahastot sijoittavat varat erilaisiin arvopapereihin ja näin sijoittaja luovuttaa sijoituspäätöstenteon rahastonhoitajien vastuulle. (Nikkinen, Rothovius & Sahlström 2002, 18–19.) Sijoitusrahastolla tarkoitetaan osakkeista, korkoinstrumenteista ja muista arvopapereista koostuvaa salkkua, jonka omistavat siihen sijoittaneet yksityiset henkilöt, yritykset ja muut yhteisöt. Sijoitusrahastot tarjoavat mahdollisuuden hyödyntää suuren sijoittajan kustannustehokkuutta ja asiantuntemusta. (Puttonen & Repo 2003, 25.) Varainhoitoyhtiöt, joiden omistajia ovat pääasiassa pankit ja pankkiiriliikkeet vastaavat sijoitusrahastojen toiminnasta. Toiminnan perusajatuksena on koota usean sijoittajan varoja sijoitusrahastoihin, joissa ammattilaiset hoitavat varoja sijoittajien puolesta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 287–288.) Yhdellä rahastoyhtiöllä voi olla hallussaan monta sijoitusrahastoa (Puttonen & Repo 2003, 51). Rahastoon sijoitetut varat ovat kokonaisuudessaan osuudenomistajien. Hallinnoiva yhtiö ei omista sijoitusrahastoa, vaan se ainoastaan hallitsee rahastoon sijoitettuja varoja ja perii siitä palkkion. (Nikkinen, Rothovius & Sahlström 2002, 19.) Sijoittajat maksavat kertaluontoisia tai jatkuvasti perittäviä maksuja saamistaan palveluista. Rahastoissa sijoittaja hyötyy rahaston tarjoamista resursseista, ammattimaisesta salkunhoidosta ja sijoitusten hajauttamisesta. Sijoittajan ei myöskään tarvitse maksaa kaupankäynnistä johtuvia kuluja. Sijoitusrahasto jakaantuu yhtä suuriin osuuksiin, jotka tuottavat samat oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. (Anderson & Tuhkanen 2004, 287–288.) Varainhoitaja käyttää päätös- ja puhevaltaa rahaston asioissa. Rahaston ostaminen ja muuttaminen rahaksi on helppoa sen hetkiseen markkinahintaan. (Anderson & Tuhkanen 2004, 288.)

Rahastot ovat automaattisesti hajautettuja ja sen vuoksi tarjoavat riskittömämmän sijoituksen suoriin sijoituksiin verrattuna. Rahastot sijoittavat aina useisiin yhtiöihin, jolloin yhden sijoituksen epäonnistuminen ei vaaranna koko sijoituksen tuottoa. Yritysriskin lisäksi voi varautua markkinariskiin ja sijoittaa eri markkina-alueille sijoittaviin rahastoihin. Tällöin yksittäisen maan tai markkina-alueen epäsuotuisat muutokset eivät vaaranna sijoituksen arvoa olennaisella tavalla. (Morningstarin

www-sivut, 2011.) Rahastojen arvonkehitys on yleensä yksittäisiä osakkeita vakaampaa. Rahastot sisältävät monia kohteita joten yksittäisen osakkeen voimakkaat arvonmuutokset eivät vaikuta rahaston arvoon niin suuresti. (Sijoitustalouden www-sivut, 2011.) Riskiä mitataan yleensä tuoton vaihtelun voimakkuudella eli volatiliteetilla. Mitä enemmän arvo vaihtelee ajanjaksosta toiseen sitä suurempi on volatiliteetti. Volatiliteetin lisäksi riskiä voidaan arvioida erilaisten rahastovertailujen eli ratingien avulla. Esimerkiksi Morningstar.fi käyttää kansainvälisesti tunnettua Morningstar-rahastovertailua, joka ottaa huomioon sekä rahaston tuoton, että riskin vähintään kolmen vuoden ajalta. Parhaiten menestyneet saavat viisi tähteä ja heikoimmin menestyneet yhden tähden. Kummankin vertailun kohdalla pitää muistaa, että ne perustuvat historialliseen kehitykseen ja se ei koskaan ole tae tulevasta. (Morningstarin www-sivut, 2011.) Rahastoihin voi säästää myös kuukausittain. Kuukausisäästäminen pienentää riskiä ja pitkällä tähtäimellä säästävä voi hyödyntää kurssilaskujen aikaiset matalammat hinnat. (Sijoitustalouden www-sivut, 2011.) Kuukausisäästäminen minimisumma voi olla myös pienempi kuin rahaston kertaminimisijoitussumma (Puttonen & Repo 2003, 75).

Rahastoyhtiön liikevaihto muodostuu sijoitusrahastojen merkintä-, lunastus- ja hallinnointipalkkioista (Puttonen & Repo 2003, 53). Rahastoyhtiön perimät hallinnointipalkkiot veloitetaan suoraan rahaston pääomasta. Se on valmiiksi huomioitu rahasto-osuuden päivän arvossa. Hallinnointipalkkio voi olla kiinteä tai se voi olla osittain sidottu rahaston tuottoon. (Sijoitustalouden www-sivut, 2011.) Hallinnointipalkkiolla rahastoyhtiö pyrkii kattamaan rahaston ylläpidosta aiheutuvat kulut. Pääsääntönä on, että mitä aktiivisemmin rahastoa hoidetaan, sitä suuremmat ovat hallinnointikulut. Tämän vuoksi korkorahastoissa on osake- ja yhdistelmärahastoja matalammat kulut. Korkomarkkinoilla vaihtelut ovat pienempiä ja siksi salkun omistuksia ei tarvitse muuttaa kovin usein. (Morningstarin www-sivut, 2011.) Yleensä sijoittaja maksaa myös merkintä- ja lunastuspalkkion rahasto-osuuksia hankittaessa ja luovutettaessa (Sijoitustalouden www-sivut, 2011). Kotimaisissa rahastoissa merkintäpalkkio on keskimäärin 1 prosenttia merkintähinnasta. Korkorahastoissa merkintäpalkkio on yleensä pienempi kuin osakerahastoissa. Myynnin yhteydessä perittävä lunastuspalkkio on myös keskimäärin 1 prosenttia. Sijoittaja voi myös vaihtaa saman yhtiön hallinnoimien rahastojen välillä, jolloin peritään vaihtopalkkio. Vaihtopalkkio on pienempi kuin

rahaston myynnistä ja lunastuksesta normaalisti veloittavat palkkiot yhteenlaskettuina. Ulkomaisissa rahastoissa palkkiot ovat tavallisesti suurempia kuin kotimaisissa rahastoissa. (Morningstarin www-sivut, 2011.)

■	Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy 26,16%
■	OP-Rahastoyhtiö Oy 21,2%
■	Danske Invest Rahastoyhtiö Oy 14%
■	SEB Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy 7,4%
■	Handelsbanken Rahastoyhtiö Oy 5,81%
■	Evli-Rahastoyhtiö Oy 4,98%
■	Aktia Rahastoyhtiö Oy 3,88%
■	Tapiola Varainhoito Oy 2,92%
■	FIM Varainhoito Oy 2,63%
■	Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj 1,71%
■	Muut rahastoyhtiöt 9,31%

Kuvio 2: Rahastoyhtiöiden markkinaosuudet (Finanssivalvonnan www-sivut, 2011)

Kuviossa 2 on esitetty Suomen suurimpien rahastoyhtiöiden prosenttiosuudet kaikista varoista mitä rahastoihin on Suomessa sijoitettu. Melkein puolet rahastoihin sijoitetuista varoista on Nordealla ja Osuuspankilla. Kolmanneksi suurin on Danske Invest eli Sampo Pankki. Yhteensä rahastoihin oli sijoitettuna 30.10.2011

56 670 828 843,41 euroa. Kuviossa on esitetty tilanne lokakuulta 2011. (Finanssivalvonnan www-sivut, 2011.)

Sijoitusrahastot voidaan lukea viiteen pääluokkaan: lyhyen koron rahastot, pitkän koron rahastot, osakerahastot, yhdistelmärahastot ja muut rahastot (Anderson & Tuhkanen 2004, 290). Rahastot voidaan luokitella niiden sijoituspolitiikan tai sijoitusten maantieteellisen jakauman perusteella. Lisäksi ne voidaan luokitella sen perusteella jakavatko ne tuotto-osuuksia vai ovatko ne voittoa jakamattomia kasvurahastoja. (Nikkinen, Rothovius & Sahlström 2002, 19.) Tuotto-osuus rahastoille jaetaan vuosittain rahaston säännöissä määritetty tuotto-osuus ja sen maksaminen vähentää rahasto-osuuden arvoa tuotto-osuuden verran. Sijoittaja saa nämä tuotot käyttöönsä ilman rahaston lunastamista. Kasvuosuuksien omistajille ei jaeta tuottoa, vaan pääoman kasvu lisätään kokonaisuudessaan rahasto-osuuden arvoon. Samassa rahastossa voi olla sekä kasvu- että tuotto osuuksia. Ne merkitään usein kirjaimella A ja B. Tuotto- ja kasvuosuuksien merkintätapa vaihtelee eri rahastoyhtiöillä, joten rahastoesitteisiin on syytä tutustua kunnolla. Toisella yhtiöllä A voi tarkoittaa kasvuosuutta, mutta toisella taas tuotto-osuutta. (Morningstarin www-sivut, 2011.) Sijoitusrahastojen riski ja tuottotasot vaihtelevat rahastotyypeittäin. Jos haluaa pieniriskisen vaihtoehdon, myös tuotosta on tingittävä. (Sijoitustalous www-sivut, 2011.)

Sijoitusrahaston omistaja joutuu maksamaan veroja saadessaan vuosittaista tuottoa ja myydessään rahasto-osuuksia voitollisesti. Tuotoista maksetaan tällä hetkellä 28 prosentin pääomaveroa. Voitto- ja tuotto-osuuksista pidätetään vero jo niiden maksamisen yhteydessä, joten niitä ei tarvitse ilmoittaa veroilmoituksessa. Ulkomaisten rahastojen voitto-osuudet ovat myös Suomessa verotettavaa pääomatuloa. Rahasto-osuuksia myydessä voitosta maksetaan myyntivoittoveroa. Voitto ilmoitetaan veroilmoituksessa pääomatulona. Jokaisen myynnin voitto lasketaan erikseen ja myyntihinnasta tehtyjen vähennysten jälkeen koko jäännös lasketaan voitoksi. Yksityishenkilöt voivat laskennallisessa verotuksessa tehdä vähennyksen, hankintameno-olettaman. Vähintään kymmenen vuotta omistetun omaisuuden hankintameno-olettama on 50 prosenttia hankintahinnasta ja lyhyemmän aikaa omistetun 20 prosenttia. Luovutustappiot saa vähentää myyntivoitoista tappion

syntymisvuoden ja kolmen seuraavan vuoden aikana. (Morningstarin www-sivut, 2011.)

Perustietoa sijoitusrahastoista saa yksinkertaistetusta rahastoesitteestä. Varsinaisessa rahastoesitteessä on mukana myös rahaston säännöt. Ulkomaisten rahastojen, jotka markkinoivat osuuksiaan Suomessa, on julkaistava yksinkertaistettu rahastoesite joko suomeksi tai ruotsiksi tai muulla Rahoitustarkastuksen hyväksymällä kielellä. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.)

3.1 Rahastoja ohjaavat säännöt

Eduskunnan päätöksen mukaisesti 29.1.1999 on säädetty sijoitusrahastolaki. Lakia sovelletaan rahastoyhtiön harjoittamaan toimintaan ja osuuksien markkinoimiseen yleisölle. Sijoitusrahastotoimintaa saa harjoittaa vain rahastoyhtiö, joka on saanut toimiluvan tätä toimintaa varten. Toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään 250 000 euroa. Sijoitusrahastolla on oltava säännöt. Rahastoa ei saa markkinoida yleisölle ennen kuin säännöt on vahvistettu. Rahasto-yhtiön on harjoitettava sijoitusrahastotoimintaa huolellisesti, itsenäisesti ja asiantuntevasti. Rahaston varojen on oltava vähintään kaksi miljoonaa euroa ja osuudenomistajia on oltava vähintään 50. Vähimmäispääoma ja osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava kuuden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Rahastoyhtiön pitää ilmoittaa vähimmäismäärien saavuttamisesta Finanssivalvontaan välittömästi. Samoin myös jos pääoma tai osuudenomistajien määrä laskee alle vähimmäismäärien. Rahastoyhtiön on hajautettava sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja. Varoja saa sijoittaa arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin joilla käydään kauppaa arvopaperimarkkinalain mukaisessa julkisessa kaupankäynnissä tai sitä vastaavassa kaupankäynnissä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Rahastolla on myös oltava toiminnan edellyttämät käteisvarat. Rahaston varoja saa sijoittaa myös talletuksiin luottolaitoksissa edellyttäen, että se maksetaan takaisin vaadittaessa tai on nostettavissa ja erääntyy maksettavaksi viimeistään kahdentoista kuukauden kuluessa. Luottolaitoksen on oltava Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa

tai sen kotivaltiossa sovelletaan Euroopan yhteisön vastaavaa lainsäädäntöä. Sijoitusrahaston varoista saadaan kuitenkin sijoittaa enintään yksi kymmenesosa saman liikkeenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin ja yksi viidesosa talletuksiin samassa luottolaitoksessa. Sijoitusrahastosta on julkaistava esite ja se on pidettävä ajan tasalla. Rahastoesitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja sen muista ominaisuuksista, hallinnoivasta rahastoyhtiöstä sekä säilytysyhteisöstä. Esitteeseen on liitettävä sijoitusrahaston säännöt. (Finlexin www-sivut, 2011.) Rahastoesitteestä sijoittaja saa varsinaisten sääntöjen lisäksi hyödyllisiä tietoja rahaston sijoituspolitiikasta, salkunhoitajasta, rahaston historiallisesta kehityksestä ja palkkioista (Puttonen & Repo 2003, 26).

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava ainakin:

- 1) Sijoitusrahaston nimi sekä rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toiminimi
- 2) Sijoitustoiminnan tarkoitus ja rahaston varojen sijoittaminen
- 3) Rahasto-osuuksien luonne
- 4) Perusteet kuluista, jonka rahastoyhtiö saa toiminnastaan
- 5) Selvitys muista säännöllisistä kuluista
- 6) Tarkemmat perusteet rahasto-osuuden arvon sekä merkintä- ja lunastushinnan laskemiseksi
- 7) Missä ja miten rahasto-osuudet merkitään ja lunastetaan
- 8) Miten osuuksien arvot julkistetaan ja miten niistä saa tiedon
- 9) Tilikausi
- 10) Tuotonjaon perusteet
- 11) Milloin ja missä sijoitusrahaston rahastoesite, yksinkertaistettu rahastoesite, puolivuosisikatsaus, neljännesvuosisikatsaus ja vuosikertomus ovat saatavissa
- 12) Osuudenomistajien kokousten aika sekä kokoonkutsuja, kutsumistapa sekä miten muut ilmoitukset saadaan osuudenomistajien tietoon
- 13) Miten ja millä perusteella rahastoyhtiön hallituksen jäsenet valitaan

(Finlexin www-sivut, 2011.)

Avaintietoesite korvaa yksinkertaistetut rahastoesitteet syksyllä 2011. Syksyllä aloittavien uusien sijoitusrahastojen on otettava se heti käyttöön ja jo ennen lain

voimaan tuloa aloittaneiden sijoitusrahastojen heinäkuuhun 2012 mennessä. Myyjän on annettava avaintietoesite asiakkaalle hyvissä ajoin ennen lopullista sijoituspäätöstä. Esitteen pituus on rajattu kahteen sivuun ja siinä on oltava kaikki tärkeimmät tiedot helposti ymmärrettävällä kielellä. Avaintietoesitteessä on esiteltävä rahastonsijoituspolitiikka ja riskit, riski-tuotto-mittari, rahaston perimät palkkiot, historiallinen tuotto ja muita käytännön tietoja rahastosta. Esitteen muotoilusta ja sisällöstä on annettu koko EU:n kattavat ohjeet, joten jokaisen EU-maan avaintietoesitteet ovat samankaltaisia. (Finanssivalvonnan www-sivut, 2011.)

Rahastoille tulee myös käyttöön rahastoyhtiöpassi. Kotivaltiossaan toimiluvan saanut rahastoyhtiö voi perustaa ja hoitaa sijoitusrahastoja toisessa maassa. Tämä helpottaa rahastojen kauppaa rajojen yli. Ulkomaiset rahastoyhtiöt ovat aikaisemmin tehneet ilmoituksen Finanssivalvonnalle markkinoinnin aloittamisesta, mutta nyt ilmoitukset tehdään eri maiden viranomaisten välillä. (Finanssivalvonnan www-sivut, 2011.)

3.2 Korkorahastot

Korkorahastot tarjoavat vaihtoehdon suorille korkosijoituksille. Niiden etu on se, että pienemmälläkin summalla on mahdollisuus tehdä useita eri korkokohteita sisältävä sijoitus. Korkorahastot hajauttavat sijoituksiaan ajallisesti eli salkkuun kuuluu eripituisia ja eri aikoina ostettuja joukkolainoja. Ne on myös usein hajautettu maantieteellisesti ja eri liikkeeseenlaskijoiden lainoihin. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.)

Korkorahaston tuotot perustuvat sijoitusten tuottoihin eli korkoihin ja sijoituskohteiden arvonnousuihin ja -laskuihin. Korkorahastojen riski johtuu pääasiassa korkomuutoksista. Korkojen noustessa rahasto-osuuden arvo laskee ja korkojen laskiessa, rahasto-osuuden arvo nousee. Korkojen noustessa, rahaston omistamien velkakirjojen arvot laskevat. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Korkosijoituksissa on myös luottoriski. Luottoriskillä tarkoitetaan sijoituksen liikkeenlaskijan luottoluokituksen tai maksukyvyn muutoksista aiheutuvia vaihteluita sijoituksen arvoon. (Nordea www-sivut, 2011.)

Korkorahastot jaetaan lyhyen, keskipitkän ja pitkän koron rahastoihin. Jako tapahtuu sijoitusten ajan perusteella (Pörssisäätiön www-sivut, 2011). Lyhyen koron rahastot eli rahamarkkinarahastot sijoittavat varansa rahamarkkinoille alle vuoden pituisiin korkosijoituksiin. Lyhyen koron rahastojen varat sijoitetaan sijoitus- ja yritystodistuksiin, joukkolainoihin ja muihin korkoa tuottaviin arvopapereihin. (Pankki-opas.com, 2011.) Rahastot ovat erittäin matalariskisiä ja sen vuoksi niitä voikin pitää pankkitilin korvikkeena. Tuotto on yleensä parempi kuin normaalilla käyttötilillä ja varat on tarvittaessa nostettavissa. Lyhyen koron rahastot sopivat hyvin lyhyt aikaiseen varojen säilyttämiseen, hajauttamiseen ja vararahastoksi yllättäviin menoihin. Suurin riski rahastoissa on inflaatio. (Investorin www-sivut, 2011.) Lyhyen koron rahastot ovatkin rahastovaihtoehtoista turvallisimpia, mutta tuotto-odotukset ovat myös alhaisimmat (FIMin www-sivut, 2011). Verojen jälkeinen tuotto ei välttämättä anna riittävää inflaatiosuojaa ja sen vuoksi lyhyen koron rahastot eivät sovellu pitkäaikaiseksi sijoitukseksi (Investorin www-sivut, 2011). Rahastojen tavoitteena on ylittää kolmen kuukauden euribor-koron tuotto (Pörssisäätiön www-sivut, 2011). Rahasto-osuuksien arvot lasketaan päivittäin, joten rahaston arvon seuraaminen, osuuksien ostaminen ja myyminen on helppoa. Sijoituksissa ei ole eräpäiviä, joten varat voi muuttaa milloin vaan käteiseksi. (Pankki-opas.com, 2011.) Lyhyen koron rahastoja ovat esimerkiksi Nordea Korko A kasvu ja Nordea Lyhyt Korko I kasvu (Nordean www-sivut, 2011).

Pitkän koron rahastot sijoittavat varansa pitkäaikaisiin sijoituksiin, joiden juoksu-aika on yli vuosi. Rahastoja voidaan kutsua myös obligaatorahastoiksi. Rahastojen tavoitteena on yleensä saavuttaa viitelainaindeksiä parempi kehitys. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Yleisimmät sijoituskohteet ovat valtion, julkisyhteisöjen ja yritysten liikkeelle laskemat joukkovelkakirjalainat (FIMin www-sivut, 2011). Pelkästään yrityslainoihin sijoitettavia rahastoja voidaan kutsua yrityskorkorahastoiksi (Puttonen & Repo 2003, 64). Pitkän koron rahastojen tuotto-odotukset ovat korkeammat kuin lyhyen koron rahastojen ja samalla riski hieman korkeampi (FIMin www-sivut, 2011). Valtioriski on matalampi kuin yritysrisiki, joten yritysriskillä haetaan lisätuottoja (Anderson & Tuhkanen 2004, 299). Rahasto voi sijoittaa kotimaisiin ja ulkomaisiin sijoituskohteisiin sääntöjensä puitteissa (Pankki-opas.com). Suurinta osaa pitkän koron rahastoista hoidetaan ottamalla kantaa

tulevaan korkokehitykseen. Rahaston sisältämien velkakirjojen pituutta pidennetään tai lyhennetään sen mukaan kuinka rahastonhoitaja uskoo korkojen muuttuvan. Kun korot laskevat, sijoituskohteiden aikaa pidennetään ja kun korot nousevat, aikaa lyhennetään. Näin koroista saadaan suurin hyöty irti. Ongelmana kuitenkin on, että korkojen nousuja ja laskuja on mahdoton tietää etukäteen. Pitkän koron rahastoihin sijoittaessa on kuitenkin hyvä muistaa, että rahasto sijoittaa pitkiin korkoihin myös nousevien korkojen aikana. (Anderson & Tuhkanen 2004, 300–301.) Pitkän koron rahastoja ovat esimerkiksi Danske Invest Euro High Yield ja Sampo Obligaatio (Sampo Pankin www-sivut, 2011).

Keskipitkän koron rahastot sijoittavat sekä lyhyt-, että pitkäaikaisiin korkoinstrumentteihin. Kyseessä ovat siis yhdistelmäkororahastot. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Keskipitkän koron rahastot luokitellaan samaan luokkaan pitkän koron rahastojen kanssa (Puttonen & Repo 2003, 64).

3.3 Osakerahastot

Osakerahastot sijoittavat varansa osakkeisiin ja osakesidonnaisiin tuotteisiin. Osa pääomasta sijoitetaan myös rahamarkkinainstrumentteihin käteisen rahan turvaamiseksi. Osa varoista pitää olla likvidejä, koska rahasto-osuuksia joudutaan lunastamaan sijoittajilta jatkuvasti. (Anderson & Tuhkanen 2004, 306.) Osakerahastot voidaan jaotella monin tavoin, esimerkiksi sijoituskohteiden maantieteellisen sijainnin, yhtiön toimialan tai yhtiön koon perusteella. Sijoitusalue voi olla esimerkiksi kotimaa, euroalue, Eurooppa, koko maailma tai esimerkiksi kehittyvät markkinat. Yhtiön koon perusteella voidaan rajata kohde esimerkiksi suuriin ja vakaisiin maailmanlaajuisesti toimiviin yrityksiin tai pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Sijoitusrahasto voi olla erikoistunut tietylle toimialalle kuten esimerkiksi metsätalouteen, lääketeollisuuteen tai merenkulkuun. (Odin rahastojen www-sivut, 2011.) Osakerahastot pyrkivät aktiivisella toiminnalla ylittämään viiteindeksintuoton pidemmällä aikavälillä (Anderson & Tuhkanen 2004, 306).

Varainhoitajat voivat ottaa kantaa sijoituskohteisiin kahdella tavalla, joko top down tai bottom-up-periaatteella. Top down ajattelussa lähtökohtana on kansantalouden tilanne ja näkymät. Bottom-up menetelmässä lähtökohtana on hyvien ja huonojen arvopaperien löytäminen. (Anderson & Tuhkanen 2004, 306.)

Osakerahastojen arvojen kehitykseen liittyy riski, koska ikinä ei voi tietää miten osakekurssit ja osingot kehittyvät. Markkinariskiksi kutsutaan yleisestä osakekurssien laskusta aiheutuvaa riskiä. Yritysriski on taas yrityksen menestyksen vaikutus osakkeen arvoon. Osakerahastot vähentävät riskiä sijoittamalla varat useisiin kohteisiin, jolloin yhden sijoituksen epäonnistuminen ei vaaranna koko sijoituksen tuottoa. Hajautuksella ei kuitenkaan pysty vähentämään markkinariskiä. Markkinariskiä voidaan kuitenkin vähentää käyttämällä optioita tai termiinejä eli johdannaisia, joiden kohde-etuutena on asianomaisten markkinoiden muutoksia heijastava indeksi. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Kaikki rahastot eivät käytä johdannaisia. Johdannaisten käyttö selviää yleensä rahastoesitteestä. (Puttonen & Repo 2003, 68.) Osakerahastoja ovat esimerkiksi OP-Suomi Arvo, OP-Pohjoismaat indeksi ja OP-Japani (Osuuspankin www-sivut, 2011).

3.4 Yhdistelmärahastot

Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä osakkeisiin että korkoa tuottaviin kohteisiin. Rahasto voi markkinatilanteen mukaan vaihtaa sijoitusten painopistettä. Painoarvot ja niiden vaihtelurajat määritellään rahaston säännöissä. Painoarvot voivat olla prosentuaalisesti ilmaistuja esimerkiksi niin, että rahaston osakepaino voi olla enintään 60 prosenttia rahastopääomasta. Osakkeiden ja korkojen painoarvoa ei ole kuitenkaan pakko määritellä, jolloin ne riippuvat täysin markkinatilanteesta. Jos painoarvoa ei ole määritelty, voi rahasto sijoittaa kaikki varansa osakkeisiin tai korkoihin. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Painoarvot on ilmoitettava rahaston säännöissä (Puttonen & Repo 2003, 69). Rahastonhoitaja painottaa osake- ja korkosijoituksia näkemyksensä mukaan. Osakekurssien laskiessa tulisi varoja siirtää korkokohteisiin ja kurssien noustessa korkosijoituksia pienennetään ja osakesijoituksia lisätään. (Anderson & Tuhkanen 2004, 312.)

Yhdistelmärahasto on vaihtoehto sijoittajalle, jolle osakesijoittamisen riski on liian suuri, mutta korkosijoittamisesta saatava tuotto on liian pieni. Yhdistelmärahasto on vähäriskisempi vaihtoehto kuin osakerahasto. Rahasto ei kuitenkaan takaa korkorahastojen kaltaisia tuottoja, koska osakesijoitusten tappiot voivat ylittää korkosijoitusten tuotot. (Anderson & Tuhkanen 2004, 313–314.) Yhdistelmärahastoja ovat esimerkiksi Nordea Säästö 25 ja Nordea Vakaa Tuotto (Nordean www-sivut, 2011).

3.5 Muut rahastot

Muut rahastot voidaan luokitella indeksirahastoiksi, rahasto-osuusrahastoiksi, erikoissijoitusrahastoiksi ja ETF-sijoitusrahastoiksi.

Indeksisijoittamisen lähtökohtana on, että tulevaisuutta ei ennusteta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 307.) Indeksirahastot ovat rahastoja, joiden varat sijoitetaan rahastoyhtiön valitsemaan indeksiin kuuluviin osakkeisiin. Rahasto ei siis valitse osakkeita, vaan ostaa niitä samassa suhteessa kuin niiden paino on indeksissä. Osakkeet ja niiden painot tarkistetaan muutaman kerran vuodessa ja salkun koostumus vaihdetaan indeksiä vastaavaksi. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Indeksirahaston riski vastaa aina indeksin riskiä. Rahaston kaupankäynti on vähäistä verrattuna aktiiviseen kaupankäyntiin, ja sen seurauksena rahasto säästää kaupankäyntikustannuksissa. Rahasto säästää myös henkilöstökuluissa ja teknisissä resursseissa. Säästöistä johtuen indeksisijoittaminen on kustannuksiltaan tehokasta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 301.) Indeksirahasto voi olla myös erikoisrahasto. Sijoitusrahastodirektiivi määrää, että saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin voidaan sijoittaa enintään kaksikymmentä prosenttia sijoitusrahaston varoista, mutta kuitenkin yhden arvopaperin paino voi olla enintään 35 prosenttia varoista jos se on perusteltua poikkeuksellisen markkinatilanteen vuoksi. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Indeksirahasto on esimerkiksi Nordea Eurooppa Indeksirahasto (Nordean www-sivut, 2011).

Rahasto-osuusrahastot sijoittavat toisiin sijoitusrahastoihin. Tämän vuoksi niiden riski on periaatteessa pienempi kuin tavallisten rahastojen. Rahasto-osuusrahaston varoista saa sijoittaa enintään 20 prosenttia yhteen sijoitusrahastoon. Erikoissijoitusrahastoihin saa sijoittaa enintään 30 prosenttia rahaston varoista. Jos hajautussäännöistä poiketaan, niin rahasto on erikoissijoitusrahasto. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Rahasto-osuusrahastoja ovat esimerkiksi Nordea Säästö 25 ja Nordea Säästö 50 (Nordean www-sivut, 2011).

Erikoissijoitusrahastolla ei ole laissa määrättyjä osuuksia, joita ei saisi ylittää (Pörssisäätiön www-sivut, 2011). Rahastolla on oikeus poiketa sijoitusrahastolain asettamista sijoitusrajoituksista sääntöjensä puitteissa. Erikoisrahastojenkin tulee kuitenkin aina sijoittaa useisiin kohteisiin ja näin hajauttaa riskiä. (Nordean www-sivut, 2011.) Rahaston riskien hajautusta koskevat tiedot pitää kirjata rahaston sääntöihin ja yksinkertaistettuun esitteeseen. Erikoissijoitusrahastojen riski on yleensä suurempi kuin muissa sijoitusrahastoissa. Rahaston nimestä on aina käytävä ilmi, että kyseessä on erikoissijoitusrahasto. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Esimerkiksi Handelsbanken Pohjoismaat Selective on erikoisrahasto (Handelsbankenin www-sivut, 2011).

Vipurahastot ovat erikoissijoitusrahastoja, jotka käyttävät sijoitustoiminnassaan aktiivisesti johdannaisia. Niiden tarkoituksena on ennakoida pörssikurssien kehitystä ja johdannaisten tuottamalla vivulla saada aikaan keskimääräistä osaketuottoa korkeampi tuotto. Rahasto ottaa selkeästi suurempia riskejä kuin muut osakerahastot ja lyhyellä aikavälillä sen arvo voi heittelehtiä huomattavasti. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Vipurahastoista on vaikea tehdä yleistystä, koska jotkin vipurahastot ottavat vain pieniä riskejä ja jotkut taas erittäin suuria riskejä (Anderson & Tuhkanen 2004, 320).

Hedge fund on nimitys erilaisille sijoitusrahastoille. Perinteisten rahastojen menestys perustuu nouseviin markkinoihin, mutta hedge fund-rahastojen tavoitteena on positiivinen tuotto kaikissa markkinaolosuhteissa. Absoluuttinen tuotto perustuu erittäin aktiiviseen sijoituspolitiikkaan. Rahaston menestykseen vaikuttaa salkunhoitajan kyvyt vielä enemmän kuin tavallisissa rahastoissa. Hedge fund-rahastot saavat sijoittaa listattujen ja listaamattomien yhtiöiden osakkeisiin, erilaisiin

korkokohteisiin ja johdannaisiin. Ne ovat erikoisrahastoja ja niiden riskiprofiilit vaihtelevat kunkin rahaston omaksuman sijoituspolitiikan mukaan. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Rahastoilla voi olla viiteindeksinä kolmen kuukauden euribor tai sitten niillä ei ole ollenkaan viiteindeksiä. Tavoitteena on kuitenkin se, että sijoitus tuottaisi enemmän kuin riskitön sijoitus. (Anderson & Tuhkanen 2004, 316.) Hedge rahasto on esimerkiksi OP Solid (Osuuspankin www-sivut, 2011).

ETF-sijoitusrahastot ovat aivan samanlaisia kuin muutkin rahastot, mutta sijoittajat voivat ostaa ja myydä rahaston osuuksia pörssissä. Ne voivat olla joko tavallisia tai erikoisrahastoja. Yleisimmin ETF-rahastot ovat indeksirahastoja. ETF eli Exchange Traded Fund on tavallisesti osakekori, joka koostuu pörssin eniten vaihdetuista osakkeista. Rahaston erottaa muista indeksiä seuraavista sijoitusrahastoista se, että rahasto käy kauppaa jatkuvasti. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.) Rahaston hallinnointikulut ovat selkeästi muita rahastoja pienemmät (Valuuttakaupan www-sivut, 2011). Rahaston osuuksien ostoon ja myyntiin kuuluvat samat kustannukset kuin osakekauppaan. Kulut syntyvät arvopaperinvälittäjän palkkiosta sekä osto- ja myyntihinnan välisestä erosta johtuvasta kustannuksesta. Rahaston osuudet ovat tuotto-osuuksia eli rahaston saamat osingot maksetaan vuosittain sijoittajille. (Pörssisäätiön www-sivut, 2011.)

4 EETTINEN SIJOITTAMINEN

Eettinen sijoittaminen tarkoittaa sijoittamista yrityksiin ja rahastoihin, jotka noudattavat eettisiä periaatteita. Helpoin tapa aloittaa sijoittamaan eettisesti on sijoittaa eettiseen rahastoon. Maailmanlaajuisesti on tarjolla useita satoja eettisiä sijoitusrahastoja. Eettisen sijoitussalkun voi rakentaa myös itse. Yksityissijoittajaa helpottaa se, että pörssiyhtiöt ovat alkaneet raportoida ympäristö- ja yhteiskuntavastuusta. (Investorin www-sivut, 2011.) Sijoittajalla on kolme tapaa suhtautua eettiseen sijoittamiseen. Nämä tavat ovat jättää sijoittamatta eettisesti

arveluttaviin yrityksiin, osallistua aktiivisesti ja vaatia eettisesti korkeatasoista toimintaa tai olla välittämättä etiikasta ollenkaan. (Valistunut sijoittaja www-sivut, 2011.)

4.1 Eettisen sijoittamisen historiaa

Ensimmäiset viitteet eettisestä sijoittamisesta on 1940-luvun Englannista. Kirkkojen rahastoilla oli kirjallisia eettisiä ohjeita siitä, miten varallisuus tulisi sijoittaa. Ensimmäiset eettiset sijoitusrahastot perustettiin 60- ja 70-luvuilla. (Valistunut sijoittaja www-sivut, 2011.) Ensimmäiseksi varsinaiseksi eettiseksi rahastoksi lasketaan ruotsalainen vuonna 1965 aloittanut AktieAnswar Myrberg. Yhdysvaltain ensimmäinen eettinen rahasto oli Pax World Fund, joka perustettiin 1971 ja Englannin ensimmäinen eettinen rahasto aloitti vuonna 1983. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon www-sivut, 2011.) Vielä 1990-luvulla eettinen sijoittaminen tarkoitti negatiolähtöistä arvottamistapaa, jossa rajattiin pois esimerkiksi alkoholi-, ase-, tupakka-, uhkapeli- ja aikuisviihdeteollisuus. Nykyään ajattelutavat ovat muuttuneet ja esimerkiksi korkealaatuisten viinien valmistusta ei pidetä moraalisesti arveluttavana. Eettisessä sijoittamisessa havahduttiinkin suhteellisuusongelmaan. Miten tahansa asioita tarkasteltiin, poljettiin aina jonkun oikeuksia. Tämän vuoksi siirryttiinkin niin sanottuun positiiviseen arvottamiseen, jonka pohjalta pyritään valitsemaan kunkin toimialan vastuullisimmat yritykset. (Valistunut sijoittaja www-sivut, 2011.) Ennen 2000-lukua sijoituspäätöksissä oli usein uskonnollinen näkemys ja sijoittajan oma eettinen kanta haluttiin osaksi sijoitustoimintaa, mutta 2000-luvun puolella on siirrytty enemmän vastuulliseen sijoittamiseen ja laajempiin sijoitusstrategioihin (Finsifin www-sivut, 2011).

Rahastosijoittaminen alkoi Suomessa rahoitusmarkkinoiden murroksessa vuonna 1987. Tällä hetkellä rahastoyhtiöitä toimii noin kaksikymmentä. Viisi suurinta rahastoyhtiötä hallinnoi noin 80 prosenttia koko rahastopääomista. (Morningstarin www-sivut, 2011.) Suomen ensimmäinen eettinen rahasto perustettiin 1999 (Taloussanomien www-sivut, 2011). Suomalaisyrityksistä kestävään kehitykseen

panostavat Fortum, Kesko, Neste Oil, Nokia, Outokumpu ja Rautaruukki (Valistunut sijoittaja www-sivut, 2011).

Vuonna 2006 YK muotoili sijoittajille PRI-periaatteet eli Principles for Responsible Investors (Valistunut sijoittaja www-sivut, 2011). Periaatteiden allekirjoittaja sitoutuu liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosesseja. ESG tulee sanoista environmental, sosial ja Governance issues eli ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu ja hallintotapa-asiat. Organisaation tulisi mainita ESG-asiat sijoituspolitiikassaan ja tukea sen kehitystä. Allekirjoittajan pitää toimia aktiivisena omistajana ja soveltaa ESG-asioita omistajakäytäntöihinsä. Tämä tarkoittaa sitä, että allekirjoittajan tulisi käyttää äänioikeuttaan yhtiökokouksissa ja kehittää aktiivista ja julkista omistajapolitiikkaa. Allekirjoittajan tulisi myös edistää asianmukaista ESG-raportointia, kuten esimerkiksi ESG-asioiden sisällyttämistä vuosikertomuksiin. Sopimuksen allekirjoittaja sitoutuu edistämään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa sijoitustoimialalla. Sijoitustoimialalla voidaan tukea vertailutyökalujen kehittämistä sekä valvonta- ja politiikkamuutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä ohjeiden käyttöä. Allekirjoittaneet sitoutuvat myös tekemään yhteistyötä muiden sijoittajien kanssa edistääkseen vastuullista sijoittamista ja raportoivat toimistaan ja vastuullisen sijoittamisen edistymisestä. (Finsifin www-sivut, 2011.)

4.2 Eettisen sijoituksen seitsemän tunnusmerkkiä

Sijoittajat esittävät yleisimmin eettiselle sijoitustoiminnalle seitsemän tunnusmerkkiä. Nämä tunnusmerkit ovat ihmisoikeudet, ympäristön huomioonottaminen, rehellisyys, vastuunotto, henkilöstöpolitiikka, yhteiskunnallinen vastuu ja toiminta-ajatus tai liikeidea. Ihmisoikeuskysymykset ovat ohjailleet sijoitustoimintaa jo kauan. Nykyisin ihmisoikeuksia rikotaan yleisimmin käyttämällä lapsityövoimaa, syrjinnällä tai hyväksymällä säännönmukaista simputusta. Sijoittajat kiinnittävät paljon huomiota siihen, että salliiko yritys ulkomaisten alihankkijoiden käyttää lapsityövoimaa. Lapset ovat usein alipalkattuja ja olot ovat ala-arvoisia. Lapsityövoiman käyttöä ei ole kuitenkaan haluttu kieltää kokonaan, koska monissa

kehitysmaissa lapsella saattaa olla vain siten varaa käydä koulussa. Työolosuhteiden pitää olla kunnolliset ja työssäoloaika rajoitettua. Ihmisoikeuksiin kuuluu myös kaikenlainen syrjintä kuten esimerkiksi sukupuoleen, rotuun, kulttuuriin, uskontoon tai sukupuoliseen suuntautumiseen liittyvä syrjintä. (Koskinen 2000, 21-23.)

Eettisyyttä tarkasteltaessa ensimmäiseksi kiinnitetään usein huomiota ympäristökysymyksiin. Aikaisemmin keskusteltiin enimmäkseen päästöjen sallittavista enimmäisrajoista, mutta nykyisin puhutaan yrityksen tavasta suhtautua ympäristökysymyksiin kokonaisuutena. Huomiota kiinnitetään uudelleenkäyttöön, energiansäästöön, ekologisiin vaikutuksiin ja kierrättämiseen. Ympäristökysymykset asetetaan nykyään muiden eettisten kriteerien joukkoon, eikä niitä arvioida erikseen. (Koskinen 2000, 21-23.)

Kolmas tunnusmerkki on rehellisyys. Rehellisyydellä kuvataan esimerkiksi miten totuudenmukainen yrityksen markkinointi on, miten hyvin se täyttää lupauksensa ja pitää sitoumuksensa ja miten luotettavan sisäisen ja ulkoisen kuvan yritys antaa itsestään. Tähän tunnusmerkkiin kuuluu myös lahjonta. Yritysjohdon pitää olla avoin työntekijöitään, palkansaajajärjestöjä, tiedotusvälineitä ja viranomaisia kohtaan. Myös markkinointiviestinnän on pysyttävä totuudessa ja kerrottava koko totuus. Raportteja voidaan hioa osakekaupalle suotuisaan suuntaan jos halutaan, tekemättä ainuttakaan muodollista virhettä, mutta onko se eettisesti oikein. (Koskinen 2000, 27-28.)

Neljäs tunnusmerkki on vastuunotto. Vastuunotto yhdistetään usein valitusten ja tehtyjen virheiden käsittelyyn, mutta se tarkoittaa myös kykyä vastata laatupuutteista, myöhästyneistä toimituksista ja virheiden asiakkaille mahdollisesti aiheuttamista tapaturmista. Se miten yritys hoitaa nämä asiat on usein kiinni eettisyydestä. (Koskinen 2000, 29.)

Henkilöstöpolitiikka on kriteereistä mutkikkain. Työ pitäisi järjestää niin etteivät perhe ja yksityiselämä kärsi. Tähän päästään vaan laadukkaan johtamisen avulla. Henkilöstöpolitiikalla tarkoitetaan ensisijaisesti ihmisen kokonaistarpeet huomioon ottavaa fyysistä ja henkistä työympäristöä. Jos työ on fyysisesti hankalaa, se vaikuttaa myös henkiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen. Laatuun kuuluvat myös

sellaiset asiat kuin sisäiset suhteet, työn ilo, tasa-arvokysymykset, oikeudenmukainen palkkaus ja mahdollisuudet kehittyä ja edetä uralla. (Koskinen 2000, 30-31.)

Kuudes tunnusmerkki on yhteiskunnallinen vastuu. Yritys ei ole yhteiskunnasta irrallinen saareke. Se vaikuttaa voimakkaasti yhteiskuntaan. Esimerkiksi jos yritys yhtäkkiä lopetetaan tai siirretään muualle, paikallinen yhteisö kärsii. Luottamuksellinen yhteistyö on tärkeää sekä yritykselle että ympäröivälle yhteiskunnalle. Hyvän eettisen kuvan antava yritys tekee kaikkensa hankkiakseen korvaavaa työtä välttämättömän muutoksen jälkeen. Yritys yrittää kaikin tavoin lievittää muuttonsa aiheuttamaa vahinkoa. Nykyään yritykset sponsoroivat ja sijoittavat rahaa kulttuuriin, terveydenhoitoon, urheiluun, yleisöluentoihin ja vastaaviin yleishyödyllisiin asioihin. Tämä auttaa luomaan myönteistä yrityskuvaa ja luottamusta. (Koskinen 2000, 32-33.)

Viimeinen kriteeri on liikeidea. Sijoittajat välttävät tupakka, alkoholi, aseteollisuus, pornografia ja runsaasti energiavaroja kuluttavia aloja. Tällä hetkellä sijoitetaan mielellään tulevaisuuden aloihin kuten ympäristötekniikan tai biolääketieteen yrityksiin. Liikeidea eettisenä kriteerinä kertoo yrityksen perusarvot, toiminnan päämäärät ja visiot. (Koskinen 2000, 35.)

4.3 Vastuullinen sijoittaminen

Eettinen sijoittaminen tarkoittaa sijoittamista sellaisiin yrityksiin ja rahastoihin, jotka noudattavat tiettyjä eettisiä periaatteita. Eettinen sijoittaminen liitetään yleisesti ajattelutapaan, jossa suljetaan sijoitusmahdollisuuksista pois epämieluisat sijoituskohteet. Yleisesti kiellettyjä kohteita ovat aseteollisuus, eläinkokeita käyttävät yritykset, lapsityövoimaa mahdollisesti käyttävät yritykset tai muutoin YK:n kestävän sijoittamisen periaatteita rikkovat yritykset sekä alkoholi- ja tupakkateollisuus. Laajemmin eettisyyttä painottava termi on vastuullinen sijoittaminen. Vastuullisessa sijoittamisessa pyritään valitsemaan mahdollisimman hyvin sosiaalista, ympäristö- ja eettisistä velvoitteistaan suoriutuvat yritykset. (Morningstarin www-sivut, 2011.) Eettinen sijoittaminen on sijoittamisen alueista

yksi nopeimmin kasvavista. Se huomioi ympäristöarvot, ihmisoikeudet ja yritysten yhteiskunnallisen vastuun. Sijoittajia on myös alkanut kiinnostamaan tukea omia eettisiä arvoja ja samalla harjoittaa tuottavaa sijoitustoimintaa. (Investorin www-sivut, 2011.) Lähtökohtaisesti sijoittaminen ja eettinen toiminta sopivat huonosti yhteen, koska sijoitustoiminnan tarkoituksena on maksimoida sijoittajan saama tuotto (Paxin www-sivut, 2011). Eettiset rahastot eivät kuitenkaan ole sen huonompia rahastoja kuin muut rahastot. Eettiset rahastot ovat vahvoja, sijoituskohteet on hyvin sovitettu yhteen ja ne toimivat hyvin. Eettiset rahastot ovat jopa parempia kuin monet muut rahastot, koska ne on tarkkaan harkittuja. (Ethicalfinancial www-sivut, 2011.) Nykypäivänä eettinen sijoittaminen ymmärretään osana kokonaisvastuullista sijoittamista ja toimialojen yleisen moraalin pohdinta on jäänyt taka-alalle. Vastuullinen yritys kohtelee hyvin työntekijöitään, ympäristöä ja yhteistyökumppaneita. (Valistunut sijoittaja www-sivut, 2011.) Vastuullisessa sijoittamisessa ei ole tarkoitus olla hyväntekijä vaan sijoittaja haluaa saada sijoituksestaan mahdollisimman hyvän tuoton. Kysymys on vain siitä millä keinoilla tämä tuotto synnytetään. Kyse on lähinnä erilaisesta riskiprofiilista, sillä kestävän kehityksen periaatteita noudattavat yritykset yleensä hoitavat myös taloudelliset velvoitteet kuntoon ja tämä pienentää riskisyyttä. (Finsifin www-sivut, 2011.)

Vastuullista sijoittamista voidaan lähestyä useasta näkökulmasta, joista yleisempiä ovat välttäminen, tiettyjen sijoituskohteiden suosiminen, vaikuttaminen ja integrointi (Suomen evl kirkon www-sivut, 2011).

Kuvio 3: Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat (Suomen evl kirkon www-sivut, 2011)

Positiivisessa näkökulmassa etsitään yhtiöitä, jotka ovat sitoutuneet vastuullisiin liiketoimintatapoihin ja tuottavat vastuullisia tuotteita tai palveluja. Yhtiöt ovat eettisin perustein edelläkävijöitä. Best-in-class eli paras luokassaan sijoittamisessa salkkuun valitaan toimialansa parhaita yrityksiä. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon www-sivut, 2011.) Lähestymistavassa ei suljeta mitään toimialaa pois, vaan sijoituksia tehdään kunkin toimialan yhteiskuntavastuu ja ympäristöteknologisesti johtaviin yrityksiin (Investorin www-sivut, 2011). Positiiviseen arvottamiseen kuuluvat myös yhteiskuntavastuulliset indeksit. Indeksit valitsevat sijoitusuniversumiinsa yrityksiä käyttäen omia, mutta yleensä kansainvälisiin normeihin ja sopimuksiin perustuvia kriteereitä. Vastuullisia indeksejä ovat esimerkiksi OMX GES Sustainability Finland Index ja Dow Jones Sustainability Index. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon www-sivut, 2011.) Indeksit tarjoavat sijoittajalle hyvän lähtökohdan sijoituskohteiden valintaan. Indeksiin valitut yhtiöt ovat läpäisseet jo yhden eettisen valinnan. Näihin indekseihin voi sijoittaa myös suoraan indeksirahastojen avulla. (Investorin www-sivut, 2011.)

Välttämällä eli negatiivisella arvostamisella tarkoitetaan tiettyjen sijoituskohteiden poissulkemista salkusta. Se on myös vanhin eettisen sijoittamisen menetelmä. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon www-sivut, 2011.) Lähtökohtana tälle on sijoittajan oma arvomaailma, jonka pohjalta karsitaan tiettyjä toimialoja, valmistajia

tai jälleenmyyjä. Klassisesti näihin toimialoihin on kuulunut tupakka-, alkoholi-, uhkapeli-, aikuisviihde- ja aseteollisuus. (Investorin www-sivut, 2011.) Sijoittaja voi myös välttää yrityksiä, joiden toiminnassa on epäselvyyksiä ja yritysjohto ei huomautuksista huolimatta puutu niihin (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon www-sivut, 2011).

Vaikuttamisella tarkoitetaan aktiivista omistajuutta, jossa sijoittaja hyödyntää omistajaoikeuksiaan ja vaikuttaa yrityksen toimintaan (Finsifin www-sivut, 2011). Sijoittaja pyrkii kannustamaan yrityksiä entistä vastuullisempiin toimintatapoihin sekä varmistamaan näin tuottonsa (Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon www-sivut, 2011). Vastuullisen sijoittamisen tavoitteena on tila, jossa vastuullisuuskriteerit on integroitu osaksi organisaation sijoitus- ja päätöksentekoprosessia, jolloin vastuullisuus on osa kaikkea toimintaa (Finsifin www-sivut, 2011).

5 EETTISET RAHASTOT SUOMESSA

Eettinen sijoitustoiminta on Suomessa vielä vähäistä. Melkein kaikilla pankeilla kuitenkin on jonkinlainen eettinen ohjeistus sijoitustoimintaansa. Jäljempänä esittelen pankkien eettisiä ohjeistuksia ja eettisiä rahastoja. Suomen ensimmäinen eettinen rahasto oli Gyllenberg Rahastoyhtiöiden Skandinaviska Enskilda Bankenin Fund Miljö-ympäristörahasto. Rahasto sijoitti osakkeisiin maailmanlaajuisesti. Fund Miljön osakesalkku koostui kansainvälisestä ympäristötekniikasta, pääasiassa jääteenkäsittely- ja vedenpuhdistusyritysten osakkeista. (Vihreälanka www-sivut, 2011.) Suomessa oli Suomen Sijoitusrahastoyhdistyksen mukaan kesäkuussa 2008 yli 350 miljoonaa euroa Suomen eettisissä rahastoissa. Eettisillä rahastoilla oli samaan aikaan 7 000 omistajaa. (Pankki-opas.com, 2011.)

5.1 Nordea

Nordea huomioi varallisuudenhoidossaan taloudellisten tunnuslukujen lisäksi ihmisoikeudet, työoloihin liittyvät standardit, ympäristöasiat ja yritysetiikan. Pankki soveltaa vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja aktiivista omistajuutta rahastojen hallinnassa. Nordean tavoite on hyvä tuotto, varmistuen samalla, että asiakkaiden varat sijoitetaan kansainvälisiä vastuullisen sijoittamisen ohjeita ja periaatteita noudattaviin yrityksiin. Nordea on laatinut järjestelmälliset prosessit ja ohjeet vastuulliseen sijoittamiseen. Yhtiö on myös allekirjoittanut YK:n vastuullista sijoittamista koskevat periaatteet marraskuussa 2007 ensimmäisten pohjoismaisten pankkien joukossa. Siitä lähtien Nordean kaikki sijoitusrahastot ovat soveltaneet näitä periaatteita. Rahastojen sijoitukset tarkistetaan kahdesti vuodessa käyttäen niin sanottua normiperusteista seulontamenetelmää. Joissain tietyissä rahastoissa Nordea käyttää sijoituskohteiden valintaprosessissa toimialakohtaisia seulontakriteereitä. Myös Nordea-konserniin kuuluvat rahastoyhtiöt ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Yhtiön tavoitteena on saavuttaa hyvä tuotto sijoitusten vastuullisuus huomioiden. Yhtiö ottaa huomioon yhteiskunnalliset sekä hyvään hallintotapaan ja ympäristöön liittyvät näkökohdat useissa tuotteissaan ja palveluissaan. Nordea on yksi ensimmäisistä pohjoismaisista suurista pankeista, jotka ovat alkaneet käsittelemään eettisiä kysymyksiä. (Nordean www-sivut, 2011.)

Nordean rahastot käydään läpi kahdesti vuodessa käyttäen kansainvälisiin normeihin perustuvaa menetelmää. Nordean yhteistyökumppani näissä läpikäynneissä on etiikka-analyysiin erikoistunut Ethix. Tämän seulonnan tavoitteena on löytää ne yhtiöt, jotka eivät noudata kansainvälisiä normeja. Jos seulonnassa löydetään yritys, jonka katsotaan rikkovan jotakin normia tai sopimusta, Nordea ottaa yhteyttä yritykseen ja aloittaa neuvottelut sen kanssa. Neuvotteluiden tavoitteena on vaikuttaa yritykseen ja saada se muuttamaan toimintatapaansa. Jos yhtiön toimintatapa muuttuu, niin Nordea pitää sijoituksensa yrityksessä, mutta jos neuvottelut eivät tuota tulosta Nordea antaa myyntisuosituksen ja Nordean rahastot myyvät omistuksensa kyseisessä yrityksessä. (Nordean www-sivut, 2011.)

Vuonna 2010 Nordea on lisännyt panostusta vastuulliseen sijoittamiseen. Yhtiöllä on uusi strategia, RI, Responsible Investing. Yhtiöllä on työryhmä, mikä tutustuu

kohdeyrityksiin ja tekee kenttävierailuja paikanpäälle. Esimerkiksi Nordea on neuvotellut Intialaisen ICICI Bankin kanssa, koska yhtiö on rikkonut kansainvälisiä humanitaarisia normeja. Yhtiö on tehnyt sopimuksia perintätoimistojen kanssa, jotka ovat käyttäneet laittomia keinoja periessään maksamattomia velkoja. ICICI Bank paransi rutiinitoimiaan ja alkoi tarkkailemaan perintätoimistojaan sillä seurauksella, että väkivaltainen toiminta saatiin kitkettyä pois. Nordea lopetti neuvottelut ja jatkoi yhteistyötä yrityksen kanssa. Toisessa esimerkissä Nordea luopui öljy-yhtiö BP:n osakeomistuksista niissä rahastoissa, joissa sovelletaan muita rahastoja tiukempia vastuullisen sijoittamisen kriteereitä. Samalla päätettiin myös, että muutkaan rahastot eivät tee uusia sijoituksia BP:hen. Tämä siis johtui Meksikonlahdella tapahtuneesta öljyturmasta. (Nordean www-sivut, 2011)

Nordean Suomeen rekisteröidyistä rahastoista Nordea Graniitti, Nordea Pro Eurooppa ja Nordea Kehittyvät Tähdet noudattavat muita tiukempia RI-kriteereitä. Rahastojen huonona puolena voidaan pitää korkeaa minimimerkintää, joka on Graniitissa 200 000 euroa, Pro Euroopassa miljoona euroa ja Kehittyvissä Tähdissä 75 000. Rahastot eivät siten ole tarkoitettu yksityisille sijoittajille. (Nordean www-sivut, 2011.)

Kehittyvät tähdet on uuden sukupolven osakerahasto, joka sijoittaa yhtiöihin jotka ovat parhaita kestävän kehityksen kannalta. Rahasto sijoittaa maailmanlaajuisesti kehittyville markkinoille. Rahaston sijoituskohteiden valintaan vaikuttavat yhteiskuntavastuuseen ja ympäristöön liittyvät kysymykset taloudellisten tunnuslukujen ohella. Sijoitusprosessina käytetään positiivista seulontaa. Positiivisen seulonnan ideana on valita salkkuun ne yhtiöt, jotka ovat parhaita kestävän kehityksen kannalta sen sijaan, että rajattaisiin pois ne yhtiöt, joiden liiketoiminnan arvot eivät ole kestäviä. Rahastoa suositellaan sijoittajalle joka haluaa sijoittaa vastuullisesti kehittyville markkinoille ja sijoitusajaksi suositellaan vähintään viittä vuotta. Nordea kuvaa rahaston riskisyyttä riskimittarilla. Alin riskiluokka on yksi ja korkein seitsemän. Kehittyvät Tähdet-rahaston riskiluokka on seitsemän eli sen kurssikehitykseen liittyy suuri riski. Rahaston minimimerkintä on 75 000 euroa eikä siihen voi tehdä kuukausisäästösopimusta. Rahastolla ei ole vertailuindeksiä ja se käyttää johdannaisia. Kehittyvät Tähdet on kasvurahasto. (Nordean www-sivut, 2011.)

Nordea Graniitti on yhdistelmärahasto ja se sijoittaa pääosin Euroopan osakemarkkinoille sekä euromääräisiin korkoinstrumentteihin. Rahasto voi sijoittaa myös muihin kuin eurooppalaisiin osakkeisiin ja korkoinstrumentteihin. Muita sijoituskohteita voi olla rahastot, erikoissijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset. Salkunhoitajan markkinäkäsityksen mukaan osakesijoitusten osuus voi vaihdella 40-80 prosentin välillä ja korkosijoitusten 20-60 prosentin. Rahasto voi käyttää johdannaisia sijoitustoiminnassaan. Graniitti käyttää vertailuindeksinä useista indekseistä muodostettua yhdistelmäindeksiä, mutta sen ei ole seurattava sitä tarkasti. Rahasto on kasvurahasto eli tuotot sijoitetaan uudelleen. Suositeltu rahaston pitoaika on yli neljä vuotta. Rahaston riskiluokka on viisi eli se on keskiriskinen. Minimimerkintä Graniittiin on 200 000 euroa eikä siihen voi tehdä kuukausisäästösopimusta. (Nordean www-sivut, 2011.)

Pro Eurooppa-rahasto sijoittaa pääasiassa Länsi-Euroopan osakemarkkinoille, pääosin Iso-Britanniaan, Saksaan, Ranskaan ja Sveitsiin. Rahaston varoista 90 prosenttia sijoitetaan osakemarkkinoille ja se voi käyttää sijoitustoiminnassaan johdannaisia. Vertailuindeksinä rahasto käyttää MSCI Europe-tuottoindeksiä, mutta siitä voi poiketa jonkin verran. Salkunhoidossa käytetään korostetun vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja sitä hoidetaan käyttäen Fundamental Equities-sijoitusprosessia. Korostetun vastuullisen sijoittamisen periaatteilla tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvien näkökohtien huomioon ottamista. Prosessin tarkoituksena on löytää lupaavimmat yhtiöt ja teollisuudenalat. Pro Eurooppa on kasvurahasto ja sitä suositellaan yli viiden vuoden sijoituskohteeksi. Rahaston riskiluokka on kuusi. Rahastoa ei ole tarkoitettu perussijoittajalle ja siksi sen minimimerkintä onkin miljoona euroa eikä siihen voi tehdä rahastosäästösopimusta. (Nordean www-sivut, 2011)

5.2 Osuuspankki

OP-Pohjolan tavoitteena on olla yhteiskuntavastuullisuuden edelläkävijä finanssitoimialalla Suomessa. Yhtiön vastuullisuutta ajavat arvot, strategia, vastuullisuussitoumukset, hallinnointiperiaatteet ja suositukset. Osuuspankin

vastuullisuuden tavoitteena on tuotteiden ymmärrettävyys ja helppous sekä läpinäkyvyys ja avoin raportointi. OP-Rahastoyhtiö on allekirjoittanut YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja sitoutunut ottamaan huomioon sijoitustoiminnassaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallinnointitapaan liittyvät näkökohdat. Osuuspankki on myös sitoutunut harjoittamaan aktiivista omistajapolitiikkaa. OP-Rahastoyhtiö on käynnistänyt kehityshankkeen, jonka tavoitteena on liittää vastuullisuuteen liittyvät näkökulmat jatkossa osaksi rahastoliiketoimintaa. Yhtiö on myös mukana 2010 perustetussa FINSIF-yhdistyksessä, jonka tarkoituksena on edistää vastuullista sijoittamista Suomessa. OP-Rahastoyhtiö osallistuu aktiivisesti hallinnoimiensa sijoitusrahastojen omistamien yhtiöiden yhtiökokouksiin. Osuuspankki on sitoutunut kehittämään toimintaansa niin, että tulevaisuudessa vastuullisuuteen liittyvät asiat on huomioitu laajasti pankin tarjoamassa tuote ja palveluvalikoimassa. (Osuuspankin www-sivut, 2011.)

Osuuspankilla on yksi eettinen rahasto, OP Ilmasto. Rahaston sijoitustoiminnan painopiste on ympäristö. Rahasto sijoittaa yrityksiin, jotka pyrkivät torjumaan ilmastonmuutosta tai joiden liiketoimintaan ilmastonmuutoksen torjumisella on muutoin myönteinen vaikutus. Rahasto käyttää negatiivista arvottamista eli rajaa pois tiettyjä toimialoja kuten esimerkiksi alkoholi- ja aseteollisuuden. Salkkuun valitut yritykset pyrkivät kehittämään ilmastonmuutosta ehkäiseviä ratkaisuja. Salkusta on noin 60 prosenttia ohjattu energiasektorille ja vesi- ja kierrätysteollisuuteen on ohjattu kumpaankin 20 prosenttia. Rahastoa on saatavana A ja B rahastona. Rahasto käyttää vertailuindeksinä MSCI World-tuottoindeksiä, mutta se on viitteellinen ja ei näin rajoita sijoituskohteita. Rahaston suositeltava vähimmäissijoitusaika on seitsemän vuotta ja se sijoittaa maailmanlaajuisesti. Op-Ilmasto on osakerahasto. Minimimerkintää ei ole ja rahastoon voi sijoittaa kuukausittain. (Osuuspankin www-sivut, 2011.)

5.3 Sampo Pankki

Sampo Pankissa on käytössä vastuullisen sijoittamisen politiikka. Sen tehtävänä on varmistaa, että Sampo Pankin asiakkaiden varat eivät ole sijoitettuina yhtiöihin, jotka

eivät noudata kansainvälisiä standardeja. Vastuullinen sijoituspolitiikka koskee kaikkia Sampo rahastoyhtiön hallinnoimia rahastoja. Poikkeuksena on Danske Kestävä Arvo Osake ja Danske Kestävä Arvo Korke-rahastot. Näissä rahastoissa käytetään rahastojen omia, pidemmälle kehitettyjä kestävän kehityksen huomioivaa sijoituspolitiikkaa. Noudattaessa vastuullisen sijoittamisen politiikkaa suljetaan sijoituskohteiden joukosta pois ne yhtiöt, jotka eivät noudata kansainvälisiä ihmisoikeuksia tai aseita, työoloja, ympäristönsuojelua ja korruptiota koskevia standardeja. Sampo Pankki seuloa jatkuvasti sijoituskohteita ja seulonnan vastaa Ethix. Seulonta perustuu kansainvälisesti tunnustettuihin YK:n ihmisoikeusnormeihin. Lisäksi seulonnan huomioidaan lukuisia muita kansainvälisiä suosituksia. Jos jokin yhtiö ei noudata standardeja, Sampo Pankki keskustelelee yhtiön kanssa toiminnan muutoksesta. Keskustelun tuloksena Sampo Pankki päättää sijoituskohteen jatkosta. (Sampo Pankin www-sivut, 2011.)

Danske Kestävä Arvo Korke-rahastoa on tarjolla tuotto- tai kasvurahastona. Rahasto on suunnattu sijoittajalle, joka haluaa hyvin hajautetun kestävän kehityksen periaatteiden mukaisen sijoitusratkaisun korkeamarkkinoilta. Rahasto on vaihtoehto suorille joukkolainasijoituksille. Rahaston suositeltava sijoitusaika on yli kaksi vuotta. Varat sijoitetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti pääosin yritysten joukkolainoihin. Sijoituskohteena olevien yritysten tulee kuulua Dow Jones Sustainability World ex All-indeksiin. Rahasto ei sijoita yrityksiin, joiden pääasiallisena toimialana on alkoholi, tupakka, uhkapeli, porno tai aseellisuus. Sampo Pankki kuvaa riskisyyttä kuuden portaan mallilla. Alin porttas on yksi ja se on riskittömin, korkein porttas on kuusi ja se on riskisin. Danske Kestävä Arvo Korke rahaston riskisyys on kaksi. Rahaston minimimerkintä on 500 euroa. (Sampo Pankin www-sivut, 2011.)

Danske Kestävä Arvo Osake-rahastoja on kasvu- ja tuottorahastona. Rahaston varat sijoitetaan maailmanlaajuisesti kestävän kehityksen periaatteita noudattavien yhtiöiden osakkeisiin. Yhtiöiden on katsottu olevan kestävän kehityksen periaatteiden mukaan korkealaatuisia. Sampo Pankki katsoo rahaston yhdistävän kestävän kehityksen tutkimuksen perinteiseen yritystutkimukseen. Tutkimuksen kohteena on pitkäaikaisten taloudellisten, ympäristöllisten ja yhteiskunnallisten haasteiden vaikutus yhtiön arvoon. Rahasto on riskiportaan askelmalla neljä.

Suosittelun sijoitusaika rahastoon on yli viisi vuotta. Rahaston vertailuindeksinä käytetään DJ Sustainability World ex All-indeksiä, mutta siitä voidaan poiketa. (Sampo Pankin www-sivut, 2011.)

5.4 Handelsbanken

Handelsbankenille eettiset periaatteet ja moraaliset toimintatavat ovat tärkeitä. Pankki pitää toimintansa perustana näkemystä, jossa korostuvat luottamus ja kunnioitus. Yrityksellä on asiakirja Personalpolitik i Handelsbanken, joka käsittelee eettisiä kysymyksiä. Kaikilla työntekijöillä on oma selkeä toimintavastuu sekä ammatillisesti että eettisesti. Pankki noudattaa oman alansa eri toimielimissä sovittuja sääntöjä ja muita ohjaavia periaatteita sekä vakiintuneita eettisiä normeja. Handelsbanken pitää tärkeänä sitä, että liiketoimintapäätökset voidaan perustella sosiaalisesti ja eettisesti. Pankki ottaa huomioon ympäristönäkökohdat kaikissa sijoitus- ja hankintapäätöksissä. Sopimustuottajien kanssa käydään myös jatkuvaa vuoropuhelua, jotta toimintoja voitaisiin kehittää ja parantaa ympäristöystävällisemmiksi. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

Handelsbankenilla on tarjolla säästämismuuttopahtoja, jotka ovat ympäristöystävällisiä tai niillä on eettinen suuntaus. Uusi Energia-rahasto sijoittaa varansa ympäristöystävällisiin energiamuotoihin. Toinen Handelsbankenin eettinen rahasto on Global Ethical-rahasto. Rahasto sijoittaa kriittisen eettisen tarkastuksen läpäisseisiin kohteisiin. Pankki on myös laskenut liikkeelle osakeindeksiobligatioita, joiden kohde-etuutena on ollut ympäristöystävällistä liiketoimintaa. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

Uusi Energia-rahasto sijoittaa maailmanlaajuisesti sellaisten yhtiöiden osakkeisiin, jotka keskittyvät päästöjä vähentäviin tai energiankäyttöä tehostaviin toimintoihin rajoittaakseen ilmaston lämpenemistä. Rahasto voi sijoittaa myös yrityksiin, jotka toiminnallaan pyrkivät tehostamaan energiankäyttöä. Handelsbanken kuvaa riskisyyttä riski/tuotto-indikaattorilla, jossa on seitsemän luokkaa. Yksi tarkoittaa vähiten riskistä ja seitsemän hyvin korkeaa riskiä. Uusi Energia-rahasto kuuluu

luokkaan seitsemän. Rahasto voi sijoittaa johdannaisiin, kuten optioihin ja termiineihin. Vertailuindeksinä rahasto käyttää Wilderhill New Energy Global Innovation Total Return indeksia, mutta siitä voidaan poiketa. Rahasto sijoittaa kaikki tuottonsa uudestaan eli se on kasvurahasto. Suositeltu vähimmäissijoitusaika on viisi vuotta. Rahastoon voi tehdä kuukausisäästösopimuksen. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

Global Ethical-rahasto ei sijoita yrityksiin, joiden raportoidusta liikevaihdosta enemmän kuin viisi prosenttia muodostuu aseiden, tupakan tai tupakkavalmisteiden, alkoholin, uhkapelien tai pornografian valmistamisesta tai myymisestä. Se on indeksirahasto joka sijoittaa maailmanlaajuisesti. Indeksinä rahasto käyttää Socially Responsible World indeksia ja sen tavoitteena on seurata sitä mahdollisimman tarkasti. Rahasto sijoittaa indeksissä mukana oleviin osakkeisiin. Rahaston suositeltu sijoitus aika on vähintään viisi vuotta. Rahasto kuuluu riskisyysluokkaan kuusi, eli riski on korkea. Global Ethical-rahasto voi sijoittaa johdannaisiin. Se ei jaa tuottoja vaan on kasvurahasto, joka sijoittaa tuotot uudelleen. Rahastoon voi tehdä kuukausisäästösopimuksen. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

5.5 FIM

FIMin sijoitustoimintaa ohjaavat lainsäädännön lisäksi sen omat ja asiakkaiden arvot. Yhtiö edellyttää sijoituskohteiden täyttävän kansainvälisesti hyväksytyt normit, jotka koskevat työntekijöitä, ihmisoikeuksia, ympäristöä ja hallinnointitapaa riippumatta kussakin maassa vallitsevasta lainsäädännöstä. Normeja ovat esimerkiksi YK:n PRI-periaatteet, OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yhtiöille ja YK:n Lapsen oikeuksien julistus. FIMin yhteistyökumppani GES Investment Services tarkistaa kaikki FIMin rahastojen salkut kaksi kertaa vuodessa. Jos sijoituskohteiden katsotaan rikkoneen määrättyjä normeja, FIM aloittaa vaikuttamisprosessin tai myy sijoitukset. Jos yhtiöt eivät muuta toimintaansa vaikuttamisprosessista huolimatta, ne suljetaan pois sijoitusvaihtoehdoista. FIM suorittaa vaikuttamisprosessin omin resurssein, yhteistyössä GES:n kanssa tai UNPRI Clearinghouse-yhteistyön kautta. GES kerää jatkuvasti tietoa sijoituskohteiden toiminnasta ja FIM saa tiedon havaituista rikkeistä

viikoittaisen hälytyspalvelun kautta. FIM on sulkenut kokonaan pois rahastojensa sijoitusvaihtoehtoista tupakka- ja pornografiasektoreilla sekä tietyillä aseteknologiatoimialoilla toimivat yhtiöt. FIMin rahastot eivät myöskään sijoita yrityksiin, jotka ovat rikkoneet ympäristö- tai ihmisoikeusnormeja. PRI-periaatteet eivät edellytä minkään toimialan sulkemista pois, mutta yhtiö on halunnut täydentää vastuullisen sijoittamisen konseptiaan edellä kuvatuilla sijoitusratkaisuilla. (FIMin www-sivut, 2011.)

FIMillä on yksi erityinen eettinen rahasto FIM Green Energy. Rahasto sijoittaa uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen. Rahastoa suositellaan sijoittajalle, joka on kiinnostunut ilmastonmuutoksen ja energiasektorinmurroksen avaamista sijoitusmahdollisuuksista. Rahastoa suositellaan yli viiden vuoden sijoitukseksi ja se on kasvuosuus rahasto. Sijoitustoiminnan tavoitteena on aktiivisella omaisuudenhoidolla saada sijoitetuille varoille mahdollisimman hyvä pitkän aikavälin tuotto, joka ylittää vertailuindeksin tuoton. Vertailuindeksinä käytetään koria, joka muodostuu ML Renewable Energy indeksistä ja ML Energy Efficiency indeksistä. Sijoituspolitiikkana on, että varat sijoitetaan maailmanlaajuisesti sellaisten yritysten osakkeisiin ja osakesidonnaisiin arvopapereihin, joiden liiketoiminta keskittyy energian tuotantoon vaihtoehtoisilla tuotantotavoilla, energia- ja materiaalitekniologioiden kehittämiseen, energiatehokkuuden parantamiseen tai energian tuotannon ja käytön ympäristövaikutusten vähentämiseen ja niihin sopeutumiseen. Rahasto käyttää johdannaissopimuksia osana normaalia tavoitteiden mukaista sijoitustoimintaa. Sijoitusaste voi vaihdella nollan ja sadan prosentin välillä. Normaalisti se on yli 75 prosenttia. Rahaston sisältö voi erota vertailuindeksin sisällöstä. Minimisijoitus rahastoon on 35 euroa ja siihen voi sijoittaa kuukausittain. (FIMin www-sivut, 2011.)

6 RAHASTOJEN JA EETTISTEN RAHASTOJEN VERTAILU

Tässä luvussa tutkitaan joidenkin edellisessä luvussa esiteltyjen eettisten rahastojen tuottoa verrattuna muihin rahastoihin. Tutkimuksen kohteena on neljätoista erilaista rahastoa, seitsemän eettistä rahastoa ja seitsemän muuta rahastoa. Muut vertailtavat rahastot on esitelty luvussa vertailtavat rahastot. Tutkimus on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kvantitatiivista menetelmää vidaan kutsua myös tilastolliseksi menetelmäksi. Tutkimuksessa ei oteta huomioon osinkoja ja merkintä- tai hallinnointipalkkioita. Vertailtaviksi rahastoiksi on valittu mahdollisimman erilaisia rahastoja samoilta pankeilta kuin eettiset rahastot ovat. Rahastot ovat kaikki Suomeen rekisteröityjä rahastoja. Vertailuajankohta on tammikuu 2008 ja joulukuu 2010 välinen ajanjakso. Rahastojen kokoluokkaa ei ole otettu huomioon, joten se voi vaikuttaa tuloksiin. Nordea Kehittyvät tähdet ei ole mukana vertailussa, koska se on perustettu vasta 18.4.2011. Rahastojen vertailussa ei ole otettu huomioon ollenkaan myöskään FIMin rahastoja, koska niistä ei pystytty selvittämään päivittäisiä kurssveja www-sivuja hyväksikäyttäen.

Tutkimuksen luotettavuutta kuvataan validiteetilla ja reliabiliteetilla. Validiteetti kertoo missä määrin on onnistuttu mittamaan sitä mitä piti mitata. Kurssit eivät muutu jälkeenpäin joten niitä voidaan pitää luotettavina. Reliabiliteetti tarkoittaa tulosten tarkkuutta. Reliabiliteetti voidaan todeta laskemalla samat kohdat usempaan kertaan. Yleensä puutteellinen reliabiliteetti johtuu satunnaisvirheistä, kuten mittaus- ja käsittelyvirheistä. Tutkimusta voidaan pitää rahastojen kurssien perusteella luotettavana, koska päiväkurssit eivät muutu enää jälkikäteen.

Eettinen rahasto	Koko	Vertailtava rahasto	Koko
Nordea Graniitti	10 milj.	Nordea Teknologia Kasvu	54 milj.
Nordea Pro Eurooppa	157 milj.	Nordea Eurooppa Kasvu	235 milj.
OP Ilmasto	54,2 milj.	OP Maailma	102,8 milj.
Kestävä Arvo Korke	34,3 milj.	Sampo Kompassi Korke	322,9 milj.
Kestävä Arvo Osake	50 milj.	Suomi Osake	50 milj.
Global Ethical	343 milj.	Eurooppa Indeksi	18 milj.
Uusi Energia	17 milj.	Pohjoismaat Selective	107 milj.

Kuvio 4: Vertailtavat rahastot

Kuviossa 4 on selvennetty vertailtavia rahastoja. Siinä on ilmoitettu rahastot joita vertaillaan keskenään ja niiden koot.

6.1 Vertailtavat rahastot

Nordea Teknologia Kasvu-rahasto sijoittaa maailmanlaajuisesti informaatioteknologia- ja tietoliikenneyhtiöiden osakkeisiin ja osakesidonnaisiin arvopapereihin. Sijoituskohteet ovat tyypillisesti internet-ohjelmistot tai –palvelut, teknologia-alan laitteet ja tarvikkeet, tietoliikennepalvelut, puolijohdeteollisuus ja puolijohdelaitteet tuoteryhmistä. Rahaston sijoituskohteita voivat olla myös sellaiset muiden toimialojen yhtiöt, joiden liiketoiminnasta merkittävä osa muodostuu tuotteista tai palveluista, jotka liittyvät kiinteästi näihin toimialoihin. Nordea Teknologia Kasvu voi myös sijoittaa viihdeteollisuuteen ja media-alan yhtiöihin. Rahastoa hoidetaan käyttäen sijoitusprosessia, joka perustuu yhtiön perustekijöihin ja arvostukseen pohjautuvaan osakepoimintaan. Rahaston varoista vähintään 90 prosenttia pitää sijoittaa osakemarkkinoille. Rahastolla on vertailuindeksi MSCI World IT NTR-tuottoindeksi. Rahasto on kasvurahasto eli tuotot sijoitetaan uudelleen. Rahastoa suositellaan yli viiden vuoden sijoitukseksi. Minimimerkintäsumma rahastoon on kymmenen euroa. Rahastoon voi tehdä kuukausisäästösopimuksen, jolloin minimisumma on 40 euroa. Rahasto kuuluu riskiluokkaan kuusi eli riski on suuri. (Nordean www-sivut, 2011.)

Nordea Eurooppa Kasvu-rahasto sijoittaa pääasiassa Länsi-Euroopan osakemarkkinoille. Sijoitusten painopistealueita ovat Iso-Britannia, Saksa, Ranska ja Sveitsi. Sijoitukset voivat olla myös muissa Euroopan maissa. Rahastoa hoidetaan käyttäen Fundamental Equities-sijoitusprosessia, joka keskittyy yksittäisiin yhtiöihin ja teollisuudenaloihin. Prosessin tarkoituksena on löytää lupavimmat yhtiöt ja teollisuudenalat. Sijoitusprosessissa käytetään sekä määrällisiä että laadullisia menetelmiä. Sijoitustoiminnassa voi käyttää johdannaisia. Varoista pitää olla sijoitettuna osakkeisiin 90 prosenttia. Vertailuindeksinä rahasto käyttää MCSI Europe-tuottoindeksiä. Kasvurahastona, rahaston tuotot sijoitetaan uudelleen. Nordean riskikaaren mukaan rahaston riskiluokka on kuusi. Minimimerkintä

rahastoon on kymmenen euroa ja siihen voi tehdä kuukausisäästösopimuksen. Kuukausisäästön minimierä on 40 euroa. (Nordean www-sivut, 2011.)

OP-Maailma-sijoitusrahasto on aktiivinen osakerahasto, jonka sijoitukset hajautetaan laajasti maailman osakemarkkinoille. Rahaston hajautus toteutetaan osakemarkkinoiden suhteen maantieteellisesti, toimialakohtaisesti tai tyyllisesti käyttäen ETF-rahastoja. Varat sijoitetaan pääasiassa toisiin sijoitusrahastoihin, erikoissijoitusrahastoihin tai yhteissijoitusyrityksiin. Rahaston varoista vähintään 75 prosenttia ja enintään 100 prosenttia on sijoitettava osakemarkkinoille. Rahaston vertailuindeksi on MSCI World-indeksi. Rahasto voi käyttää sijoitustoiminnassaan johdannaisia. Rahaston riski on viisiportaisella riskimittarilla viisi eli erittäin korkea. Rahaston suositeltu minimisijoitusaika on seitsemän vuotta. Rahaston minimimerkintäsumma on 1 000 euroa ja siihen ei voi tehdä kuukausisäästösopimusta. (Osuuspankin www-sivut, 2011.)

Sampo Kompassi Korke-rahasto sijoittaa varansa muihin rahastoihin, jotka sijoittavat maailmanlaajuisesti raha- ja joukkolainamarkkinoille. Varoista 30 prosenttia on sijoitettuna lyhyen koron rahastoihin ja 70 prosenttia pitkän koron rahastoihin. Pitkät korkosijoitukset on jaettu 25 prosenttiin valtionlainoihin, 20 prosenttia yrityslainoihin, viisi prosenttia High Yield-lainoihin, kymmenen prosenttia kehittyvien markkinoiden lainoihin ja kymmenen prosenttia muihin lainoihin. Rahastoyhtiö voi muuttaa jakaumaa markkinatilanteen mukaan. Rahasto on tarkoitettu varovaiselle sijoittajalle, joka haluaa hyvin hajautetun sijoitusratkaisun, mutta tavallista korkosijoitusta paremman tuoton. Rahaston suositeltu sijoitusaika on yli vuosi. Rahasto on kasvurahasto. Kuusiportaisella riskikuvaajalla rahaston riski on kaksi. Rahaston minimimerkintäsumma on 30 euroa ja siihen voi tehdä kuukausisäästösopimuksen. Kuukausisäästön minimisumma on 30 euroa. (Sampo Pankin www-sivut, 2011.)

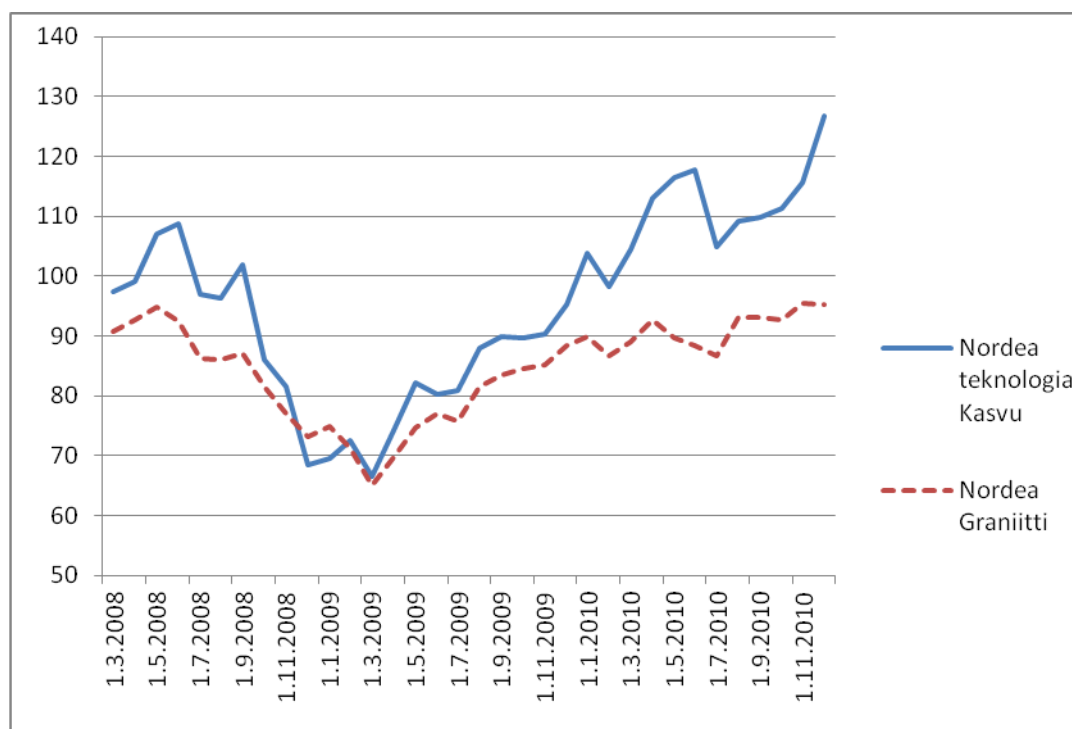
Danske Invest Suomi Osake-rahasto sijoittaa osakkeisiin, joiden liikkeellelaskija on suomalainen, Suomessa toimiva, Suomessa noteerattu tai Suomen taloudesta merkittävästi riippuvainen yhtiö. Rahasto keskittyy Suomen suurimpiin yhtiöihin. Suurimpia sijoituskohteita on 31.10.2011 Fortum, Sampo, Metso, Nokia, Nordea ja Amer Sports. Suositeltava sijoitusaika rahastoon on yli viisi vuotta.

Sijoitustoiminnassa voidaan käyttää johdannaisia. Rahasto on kuusiportaisella riskimittarilla portaalla viisi. Minimimerkintäsumma rahastoon on 500 euroa. Rahastoon voi tehdä kuukausisäästösopimuksen, jolloin minimimerkintäsumma on 30 euroa. (Sampo Pankin www-sivut, 2011.)

Handelsbanken Pohjoismaat Selective on erikoissijoitusrahasto. Rahasto tekee pitkäaikaisia sijoituksia 10-20 pohjoismaiseen yritykseen. Rahasto on valinnut sijoituskohteekseen yrityksiä, joiden tuloskehitys on vakaata, taseet vahvassa kunnossa, liiketoiminta terveellä pohjalla ja osingot tasaisessa kasvussa. Tällä hetkellä suurimpia rahaston omistuksia ovat Novo Nordisk, Hennes & Mauritz, Alfa Laval, Kone ja Outokumpu. Rahasto voi sijoittaa johdannaisiin. Rahasto on kasvurahasto. Handelsbanken suosittelee rahastoa vähintään viiden vuoden sijoitukseksi. Rahaston riski on seitsemänportaisella riskimittarilla kuusi eli korkea riskinen. Rahastoon voi tehdä kuukausisäästösopimuksen, eikä siihen ole minimimerkintä summaa. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

Handelsbanken Eurooppa Indeksi-rahasto on indeksirahasto. Sen tarkoituksena on seurata tarkasti MSCI Pan-Euro-indeksin kehitystä. Rahasto sijoittaa eurooppalaisten yritysten osakkeisiin. Indeksi koostuu noin 200 eurooppalaisesta yrityksestä. Tällä hetkellä rahaston suurimmat sijoituskohteet ovat Nestle, Vodafone, BP ja Novartis. Sijoitustoiminnassa voidaan käyttää johdannaisia. Rahasto on kasvurahasto eli se sijoittaa tuotot uudelleen. Sijoitusta suositellaan yli viiden vuoden sijoitukseksi. Rahaston riskiluokka on kuusi eli korkea riskinen. Rahastoon voi tehdä kuukausisäästösopimuksen ja sillä ei ole minimimerkintä summaa. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

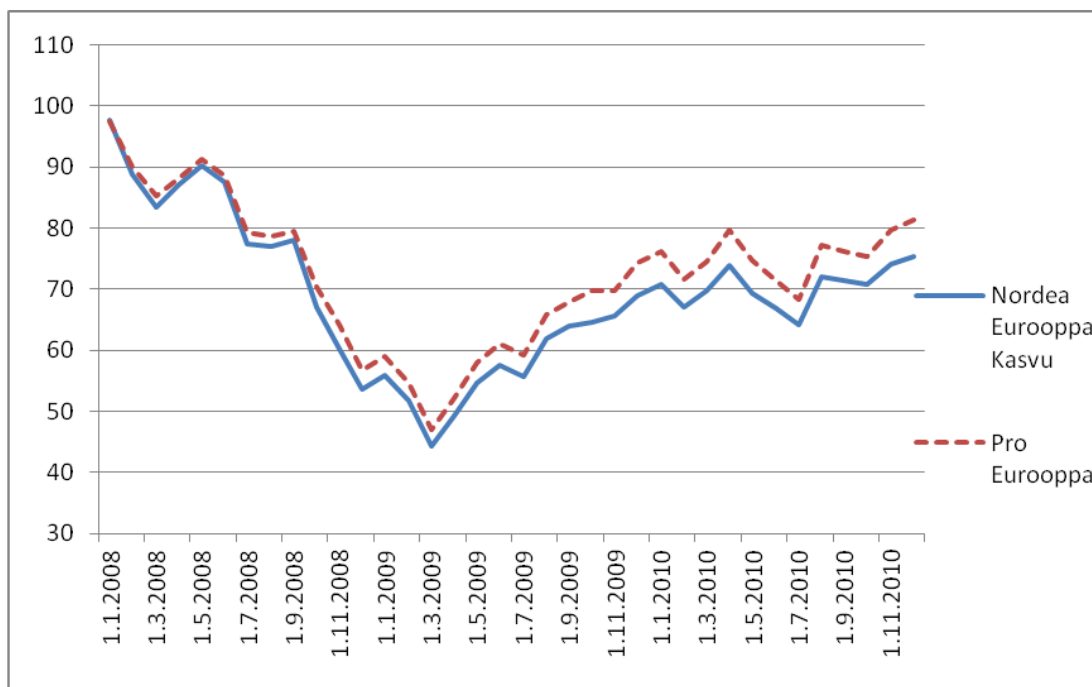
6.2 Tuottojen vertailu

Kuvio 5: Teknologian ja Graniitin kurssivertailu

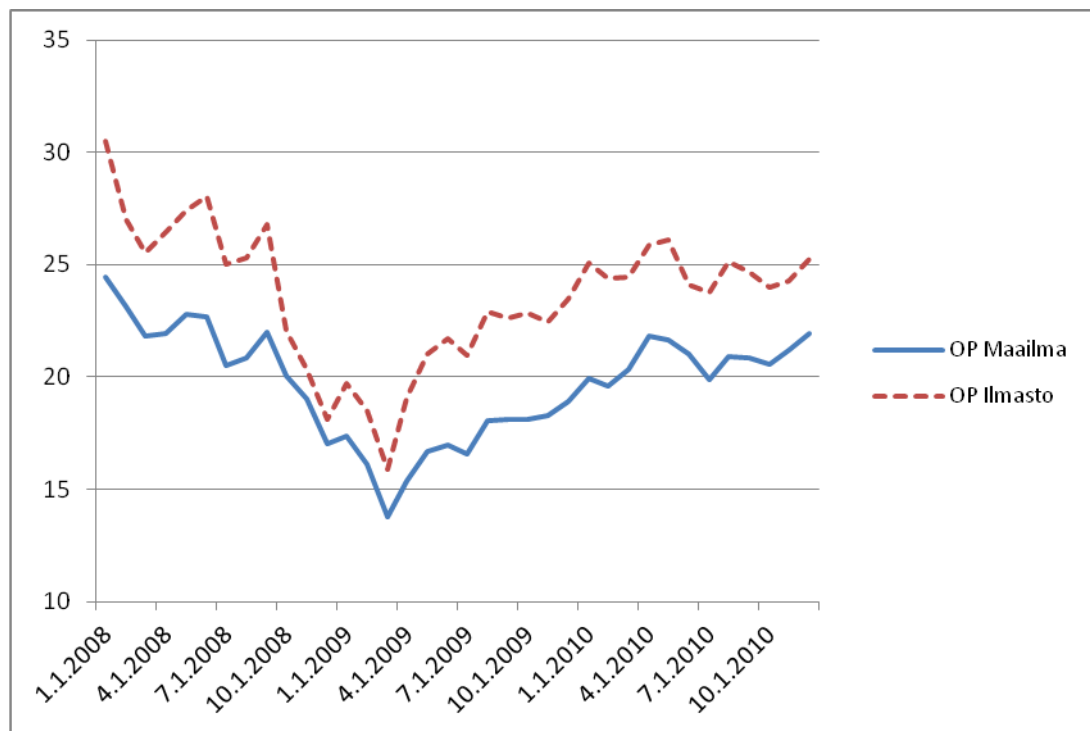
Nordea Teknologia Kasvuun on vaikuttanut maailman markkinatilanne suuremmin kuin Nordea Graniittiin. Kun markkinat ovat olleet laskussa, Teknologia on reagoinut niihin voimakkaammin kuin Graniitti. Samoin myös markkinoiden noustessa Teknologia on noussut voimakkaammin kuin Graniitti. Kuviossa 5 tämä näkyy selvästi Graniitin loivempaa kurssikehityksenä. Kuviossa on otettu huomioon kurssit vasta alkaen 4.3.2008, koska Teknologiasta oli saatavilla kurssit vasta siitä päivästä lähtien. Nordea Graniittiin on sijoitettuna tällä hetkellä 10 miljoonaa euroa ja Nordea Teknologia Kasvuun 54 miljoonaa euroa. Molemmat rahastoista ovat olleet alimmillaan 4.3.2009. Kummankin rahaston kurssit ovat olleet nousupainotteisia tämän jälkeen. Kurssit löytyvät liitteistä 1 ja 2. Teknologiaan on voinut tehdä kuukausisäästösopimuksen. Kuukausisäästäminen ei ole ollut juurikaan tuottavampaa kuin koko summan sijoittaminen kerralla. Teknologian nousujohdanteinen kurssi on vaikuttanut kuukausisäästämiseen kielteisesti. Kummallakin sijoitustavalla rahaston arvo on kuitenkin plussan puolella. Eettinen

rahasto Nordea Graniitti on jäänyt vähän miinukselle, mutta nousua huonoimpiin hetkiin on tapahtunut huomattavasti. (Nordean www-sivut, 2011.)

Kuvio 6: Eurooppa Kasvun ja Pro Euroopan kurssivertailu

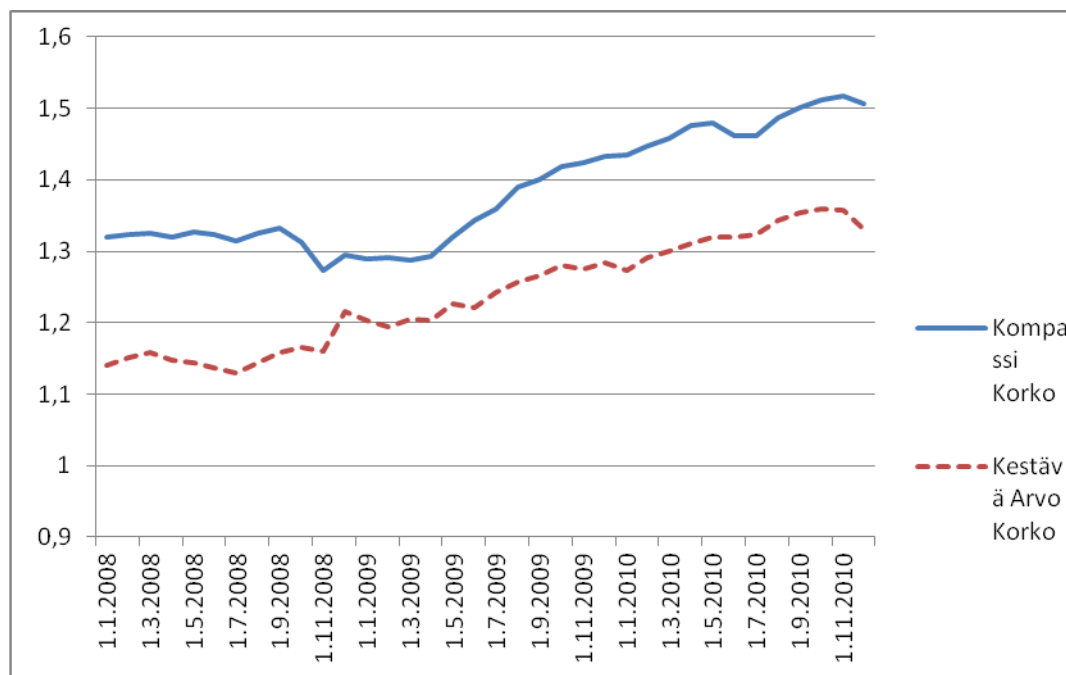
Rahastot Nordea Eurooppa Kasvu ja Nordea Pro Eurooppa ovat seuranneet toistensa kurssikehitystä lähes identtisesti, kuten näkyy kuviosta 6. Eettinen rahasto Pro Eurooppa on koko ajan ollut hieman parempi kuin Eurooppa Kasvu rahasto. Pro Eurooppa rahastoon on sijoitettuna 157 miljoonaa euroa ja Eurooppa Kasvu rahastoon 235 miljoonaa euroa. Rahastojen kurssit löytyvät liitteistä 3 ja 4. Pro Euroopan arvo on pudonnut 4.3.2009 alle puoleen sijoitetusta summasta. Eurooppa Kasvun arvo on ollut samana päivänä alimmillaan. Se on ollut myös reilusti alle puolet sijoitetusta summasta. Molempien rahastojen arvot ovat olleet joulukuussa 2010 vielä reilusti lähtöarvon alapuolella. Eurooppa Kasvu rahastossa kuukausisäästäminen on ollut erittäin paljon tuottoisampaa kuin koko summan sijoittaminen kerralla. Ero kolmen vuoden kuukausisäästämisellä 50 eurolla kuussa tai koko summan sijoittamisella kerralla on 638 euroa. Kuukausisäästämisellä olisi plussan puolella 226 euroa ja kertasijoituksella miinuksella 412 euroa. Pro Eurooppaan sijoittaneilla markkinoiden laskusuhdanne on vaikuttanut ehkä enemmän kuin Eurooppa Kasvuun sijoittaneilla, koska minimisijoitussumma rahastoon on miljoona euroa. (Nordean www-sivut, 2011.)

Kuvio 7: OP Maailma ja OP Ilmaston kurssivertailu

Rahastot OP Maailma ja OP Ilmasto ovat molemmat maailmanlaajuisesti sijoittavia osakerahastoja. Eettisen rahaston OP Ilmaston arvo on koko ajan ollut OP Maailmaa parempi, kuten näkyy kuvioista 7. Maailman markkinatilanne on vaikuttanut kumpaankin rahastoon suurin piirtein samoin, mutta OP Ilmaston arvo on noussut enemmän noususuhdanteissa. Kuviossa näkyy kohdalla 1.9.2008 OP Ilmaston jyrkempi lasku verrattuna OP Maailmaan ja 1.5.2009 OP Ilmaston jyrkempi nousu verrattuna OP Maailmaan. OP Ilmaston on sijoitettuna tällä hetkellä 54,2 miljoonaa euroa ja OP Maailmaan 102,8 miljoonaa euroa. Rahastojen tarkemmat kurssit löytyvät liitteistä 5 ja 6. Molemmilla rahastoilla alin arvo on ollut 4.3.2009. Molempiin rahastoihin on voinut sijoittaa myös kuukausittain. Molemmissa rahastoissa kuukausisäästäminen on saavuttanut paremman tuloksen kuin koko sijoitettavan summan sijoittaminen kerralla. Kuukausisäästämisellä kumpikin rahasto on plussan puolella, mutta kertasijoituksella miinuksella. OP Ilmastossa kuukausisäästäminen ja kertasijoituksen arvojen ero joulukuussa oli 932 euroa ja OP Maailmassa 835 euroa. Kuukausisäästämisellä on siis voinut saada sijoitukselleen tuottoa laskusuhdanteesta huolimatta. Sijoitetut summat ovat pieniä, joten ero on

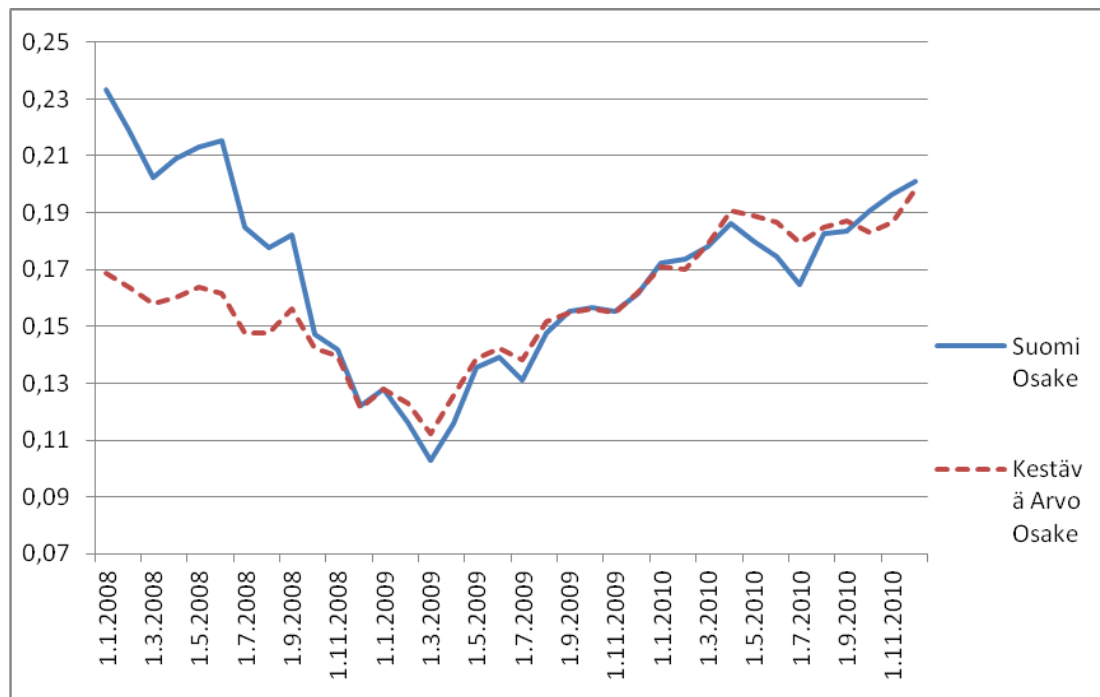
merkittävä. Kertasijoittamisella eettinen rahasto OP Ilmasto on ollut parempi vaihtoehto ja kuukausisäästämällä OP Maailma. (Osuuspankin www-sivut, 2011.)

Kuvio 8: Kompassi Koron ja Kestävä Arvo Koron kurssivertailu

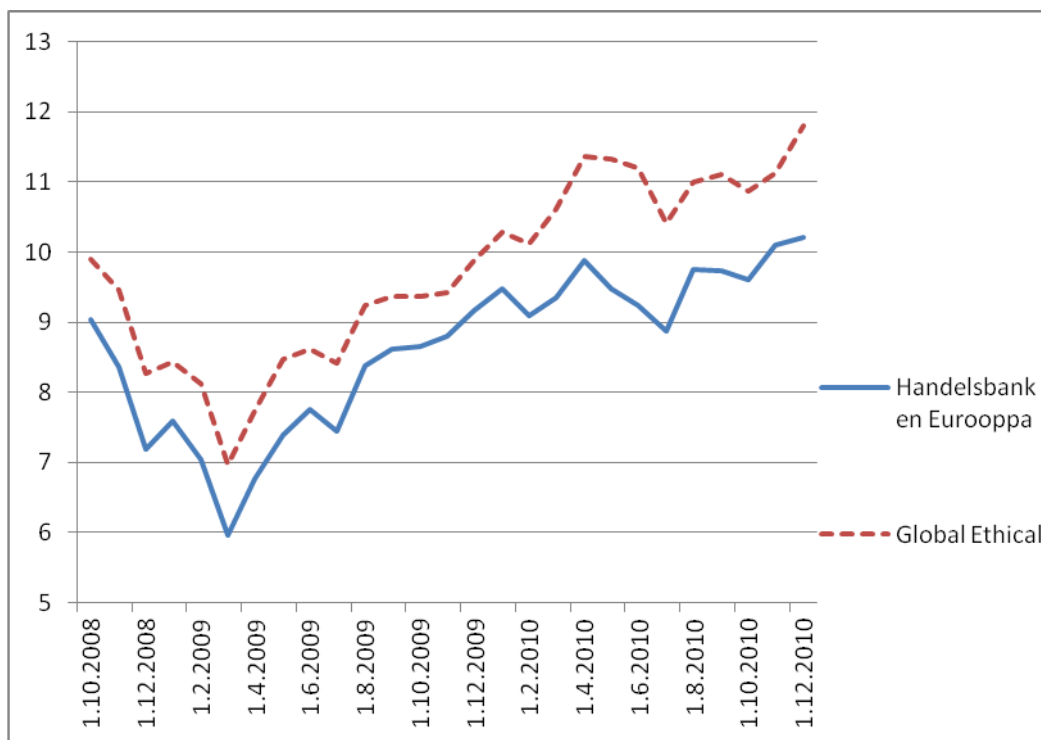
Kompassi Korkoon on tällä hetkellä sijoitettu 322,9 miljoonaa euroa ja Kestävä Arvo Korkoon 34,3 miljoonaa euroa. Molemmat rahastoista sijoittavat korkomarkkinoille. Kuviosta 8 näkee, miten korkorahastojen kurssit ovat muuttuneet. Korkorahastojen kurssit ovat muuttuneet aivan erilaisesti kuin osakerahastojen kurssit. Muutokset ovat pieniä eikä suuria laskuja tai nousuja ole tapahtunut. Kurssit ovat olleet melkein koko ajan nousussa. Tarkemmat kurssit löytyvät liitteistä 7 ja 8. Molemmilla rahastoilla arvot ovat plussan puolella, on rahastoon sijoitettu kertasummalla tai kuukausisäästämällä. Eettinen rahasto Kestävä Arvo Korke on tuottanut suhteessa enemmän kuin Kompassi Korke rahasto. Kompassi Korke rahastossa ei ole suurta eroa, onko siihen sijoittanut kertasummalla vai kuukausisäästämällä. Kestävä Arvo Korke rahastossa on taas suuri ero kuukausisäästämällä tai kertasijoituksella. Kuukausisäästämisen arvo joulukuussa on 8 475 euroa enemmän kuin kertasijoituksen. Summa on merkittävän iso verrattuna sijoitettuun summaan, joka on yhteensä 18 000 euroa. Eettiseen rahastoon sijoittaminen kuukausisäästämällä on tuottanut 9 810 euroa enemmän kuin kuukausisäästäminen Kompassi Korke rahastoon. Eettinen rahasto Kestävä Arvo

Korko on ollut kummallakin sijoitusvaihtoehdolla parempi valinta. (Sampo Pankin www-sivut, 2011.)

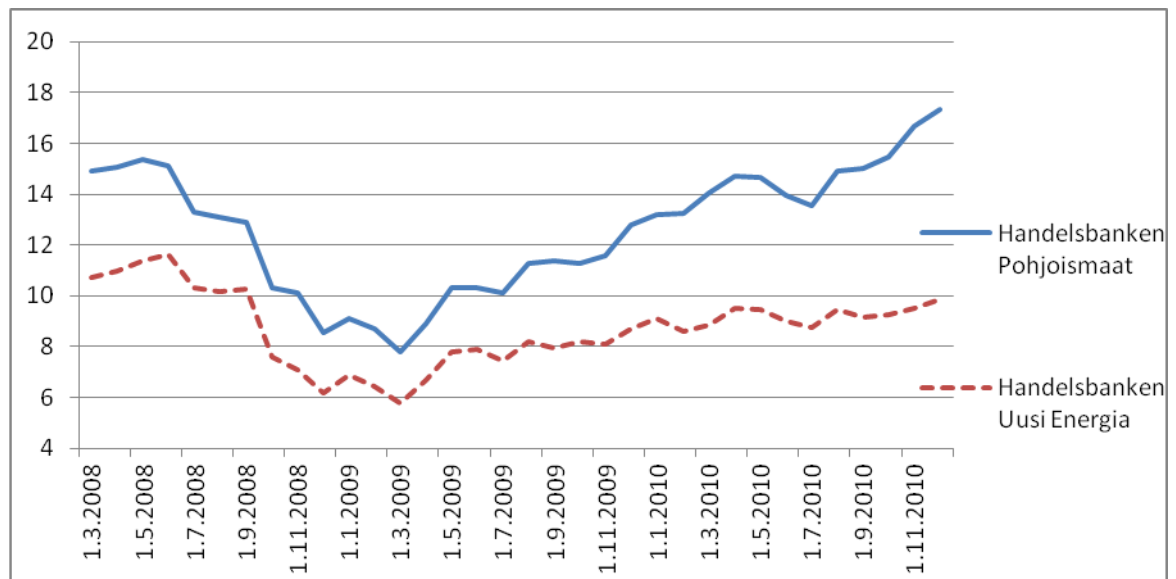
Kuvio 9: Kestävä Arvo Osake ja Suomi Osake rahastojen kurssivertailu

Kestävä Arvo Osake rahaston ja Suomi Osake rahaston kurssit ovat noususuhdanteessa seuranneet suurin piirtein samaa linjaa. Laskusuhdanne on vaikuttanut Suomi Osake rahastoon paljon enemmän kuin eettiseen rahastoon kuten kuvio 9 näkee. Molempiin rahastoihin on tällä hetkellä sijoitettuna noin 50 miljoonaa euroa. Molempien rahastojen arvot ovat olleet alimmillaan 4.3.2009. Tarkemmat kurssit ovat liitteissä 9 ja 10. 18 000 euron kertasijoituksella rahasto Suomi Osake on joulukuussa 2010 miinuksella 2 493 euroa, mutta eettinen rahasto Kestävä Arvo Korko on plussan puolella 3 166 euroa. 500 euron kuukausisäästäminen on vaikuttanut suotuisasti kumpaankin rahastoon. Kuukausisäästämällä molempien rahastojen arvot ovat suurin piirtein samat. Eroa on vain muutamia satoja euroja. Kuukausisäästäminen on kuitenkin vaikuttanut rahaston arvoon suotuisammin kuin kertasijoittaminen ja molemmat rahastot ovat tuottaneet noin 4 000-5 000 euroa. Eettinen rahasto Kestävä Arvo Osake on ollut kummallakin sijoitusmahdollisuudella parempi vaihtoehto kuin Suomi Osake rahasto. (Sampo Pankin www-sivut, 2011.)

Kuvio 10: Handelsbanken Eurooppa ja Global Ethical rahastojen kurssivertailu

Rahastojen Handelsbanken Eurooppa Indeksi ja Handelsbanken Global Ethical rahastojen kurssit ovat muuttuneet suurin piirtein samassa suhteessa. Kuvio 10 näkee, miten rahastojen kurssit ovat muuttuneet. Kurssin vaihtelut ovat lähes identtiset. Eettisestä rahastosta Global Ethicalista on saatavilla kurssit vasta alkaen 30.9.2008 joten kuviossa vertailu alkaa vasta siitä. Rahastojen arvot ovat olleet alimmillaan 4.3.2009. Tarkemmat kurssit löytyvät liitteistä 11 ja 12. Rahastoon Eurooppa Indeksi on sijoitettuna tällä hetkellä 18 miljoonaa euroa ja Global Ethicaliin 343 miljoonaa euroa. Kuukausisäästäminen on tuottanut kummassakin rahastossa enemmän tuottoa kuin kertsijoittaminen. Molemmat rahastot ovat plussan puolella myös kertsijoituksella. Kumpikin rahastoista on 50 euron kuukausisäästösummalla tuottanut noin 100 euroa enemmän kuin kertsijoituksella. Eettinen rahasto Global Ethical on ollut kummassakin sijoitusvaihtoehdossa parempi. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

Kuvio 11: Pohjoismaat ja Uusi Energia rahastojen kurssivertailu

Rahastojen Handelsbanken Pohjoismaat Selective ja Handelsbanken Uusi Energia kurssit näkyvät kuvio 11. Uusi Energia rahaston kurssi on noususuhdanteessa noussut huomattavasti maltillisemmin kuin Pohjoismaat rahaston. Molemmat rahastoista ovat osakerahastoja. Handelsbanken Pohjoismaat Selective rahastoon on tällä hetkellä sijoitettuna 107 miljoonaa euroa ja Handelsbanken Uusi Energia rahastoon 17 miljoonaa euroa. Uusi Energia rahaston kurssit ovat saatavilla 4.3.2008 alkaen. Tarkemmat kurssit löytyvät liitteistä 13 ja 14. Rahastojen kurssit ovat olleet alimmillaan 4.3.2009. 1 700 euron kertasijoituksella, rahasto Uusi Energia on miinuksella joulukuussa 135 euroa ja 50 euron kuukausisäästösummalla plussalla 282 euroa. Pohjoismaat Selective rahasto on kummallakin sijoitusmuodolla tuottanut sijoittajalleen. Kuukausisäästämällä tuottoa on kertynyt 742 euroa ja kertasijoituksella 282 euroa. Kummassakin rahastossa on ollut suotuisampaa käyttää kuukausisäästämistä. Eettinen rahasto Uusi Energia on ollut kummassakin sijoitusvaihtoehdoissa huonompi vaihtoehto. (Handelsbankenin www-sivut, 2011.)

6.3. Johtopäätökset

Tutkimuksen perusteella voidaan havaita eettisten rahastojen olevan hyvä sijoitusvaihtoehto. Lähivuosina on tapahtunut maailman markkinatilanteessa suuria

muutoksia. Muutokset ovat vaikuttaneet suuresti rahastojen kehitykseen. Melkein kaikissa vertailuissa eettisen rahaston tuotto ylitti vertailtavan rahaston tuoton. Ainoastaan Handelsbankenin Uusi Energia rahasto oli huonompi kuin vertalurahasto kummassakin vaihtoehdossa, kuukausisäästämisen ja kertasijoittamisen. OP Ilmasto rahasto oli huonompi kuukausisäästämisen vaihtoehdossa. Nordean Graniitti ja Pro Eurooppa rahastoissa minimisijoitussumma oli niin korkea, että niitä ei ole tarkoitettu tavalliselle sijoittajalle eikä niihin voi tehdä kuukausisäästösopimusta. Nordealla oli myös eettinen rahasto Kehittyvät Tähdet, mutta rahasto on niin uusi, että sitä ei ole otettu mukaan vertailuun. Myös siinä minimisijoitussumma on korkea, 75 000 euroa.

Kuukausisäästäminen nousi melkein kaikissa vertailuissa paremmaksi vaihtoehdoksi. Kun markkinat ovat laskusuhdanteessa tai nousevat hitaasti, kuukausisäästäminen on hyvä vaihtoehto. Sampo Pankin Kestävä Arvo Korke rahasto on hyvä esimerkki tästä. Kuukausisäästämällä rahastoon tuottoa kertyi 8 475 euroa enemmän kuin kertasijoittamisella kolmen vuoden aikana. Sijoitettava summa oli 18 000 euroa, joten ero on merkittävä. Rahastosta kertynyt tuotto oli muutenkin merkittävä, koska markkinatilanne on ollut vertailuvuosina huono.

7 YHTEENVETO

Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia rahastojen toimintaa ja sisältöä. Tutkimuksessa haluttiin selvittää miten eettiset rahastot ja muut rahastot eroavat toisistaan ja miten niiden tuottot eroavat. Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää onko kuukausisäästämisen ja kertasijoituksen eroja. Vertailu toteutettiin kurssivertailulla. Teoriaosassa kerrottiin eri rahastosijoittamisen muodoista ja rahastoja ohjaavista säännöistä. Siinä kerrottiin myös eettisen sijoittamisen historiasta niin Suomessa kuin ulkomailla. Teoriaosassa avuttiin eettisen sijoittamisen tunnusmerkkejä ja kerrottiin laajemmin vastuullisesta sijoittamisesta.

Työssä esiteltiin suurimpien pankkien eettistä toimintaa ja niiden eettisiä rahastoja. Tutkimuksessa otettiin huomioon suurimpien rahastoyhtiöiden eettiset rahastot.

Empiriaosassa tutkittiin rahastojen tuottoja. Vertailuun otettiin eettisten rahastojen rinnalle muita rahastoja. Rahastot yritettiin valita mahdollisimman erilaisiksi, jotta tulisi tutkittua mahdollisimman monenlaisia rahastoja. Vertailussa oli mukana osakerahastoja, korkorahastoja, erikoisrahastoja ja yhdistelmärahastoja. Vertailuun otettiin mukaan myös kuukausisäästäminen. Kuukausisäästämistä verrattiin rahastojen välillä, mutta myös miten se erosi kertsijoittamisesta.

Eettiset rahastot olivat tuottaneet enemmän kuin muut rahastot. Erityisesti eettinen korkorahasto oli tuottanut erittäin hyvin. Kuukausisäästäminen oli ollut erittäin hyvä sijoittamisenmuoto valitsevassa markkinatilanteessa. Tutkimusta voisi jatkaa siten, että voisi tutkia miten kuukausisäästäminen vaikuttaa tuottoon paremmassa markkinatilanteessa.

LÄHTEET

Anderson, A. & Tuhkanen, J. 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. Helsinki: EDITA Prima Oy

Koskinen, L. 2000. Kannattako etiikka?. Helsinki: LIKE

Nikkinen, J., Rothovius, T. & Sahlström, P. 2002. Arvopaperisijoittaminen. Vantaa WSOY

Puttonen, V. & Repo, E. 2003. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki: WSOY

Ethicalfinancial www-sivut. Viitattu 25.11.2011. <http://www.ethicalfinancial.ie>

FIMin www-sivut. Viitattu 11.10.2011, 13.11.2011. <http://www.fim.com>

Finanssivalvonnan www-sivut. Viitattu 11.10.2011, 24.11.2011. <http://www.finanssivalvonta.fi>

Finlexin www-sivut. Viitattu 6.10.2011. <http://www.finlex.fi>

Finsifin www-sivut. Viitattu 2.11.2011, 9.11.2011. <http://www.finsif.fi>

Handelsbankenin www-sivut. Viitattu 12.11.2011, 21.11.2011, 26.11.2011. <http://handelsbanken.fi>

Investorin www-sivut. Viitattu 3.10.2011, 9.11.2011. <http://www.investori.com>

Morningstarin www-sivut. Viitattu 5.10.2011, 2.11.2011.

<http://www.morningstar.fi>

Nordean www-sivut. Viitattu 11.10.2011, 20.10.2011, 9.11.2011, 20.11.2011, 26.11.2011. <http://www.nordea.fi>

Odin rahastojen www-sivut. Viitattu 11.10.2011. <http://www.odin.fi>

Osuuspankin www-sivut. Viitattu 9.11.2011, 21.11.2011, 26.11.2011. <http://www.op.fi>

Pankki-opas.com. Viitattu 4.10.2011. <http://www.pankki-opas.com>

Paxin www-sivut. Viitattu 9.11.2011. <http://www.pax.fi>

Pörssisäätiön www-sivut. Viitattu 3.10.2011, 11.10.2011. <http://www.porssisaatio.fi>

Sampo Pankin www-sivut. Viitattu 9.11.2011, 21.11.2011. <http://www.sampopankki.fi>

Sijoitustalouden www-sivut. Viitattu 5.10.2011. <http://www.sijoitustalous.fi>

Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon www-sivut. Viitattu 2.11.2011. <http://evl.fi>

Taloussanomien www-sivut. Viitattu 9.11.2011. <http://www.taloussanomat.fi>

Valistunut sijoittaja www-sivut. Viitattu 20.10.2011. <http://www.valistunutsijoittaja.fi>

Valuuttakaupan www-sivut. Viitattu 18.10.2011. <http://www.valuuttakauppa.fi>

Vihreälanka www-sivut. Viitattu 22.11.2011. <http://vihreälanka.fi>

LIITE 1

Nordea Graniitti

Päivä	Kurssi	Kpl	Arvo €
4.1.2008	98,78151	2024,67	200000
4.2.2008	94,15788		190638,67
4.3.2008	90,69503		183627,54
4.4.2008	92,6424		187570,33
5.5.2008	94,71621		191769,11
4.6.2008	92,55076		187384,79
4.7.2008	86,20377		174534,22
4.8.2008	86,02133		174164,84
4.9.2008	87,0769		176302,02
6.10.2008	81,54449		165100,72
4.11.2008	77,00486		155909,46
4.12.2008	73,21024		148226,61
5.1.2009	74,94463		151738,17
4.2.2009	71,20517		144167,00
4.3.2009	64,92011		131441,83
6.4.2009	69,67357		141066,02
4.5.2009	74,75287		151349,92
4.6.2009	76,90898		155715,34
6.7.2009	75,74395		153356,53
4.8.2009	81,5708		165153,99
4.9.2009	83,41974		168897,48
5.10.2009	84,5084		171101,66
4.11.2009	85,19402		172489,81
4.12.2009	88,33866		178856,67
4.1.2010	89,78201		181778,98
4.2.2010	86,65264		175443,04
4.3.2010	89,05652		180310,10
6.4.2010	92,70095		187688,87
4.5.2010	89,74468		181703,40
4.6.2010	88,41843		179018,18
5.7.2010	86,72137		175582,19
4.8.2010	92,99285		188279,87
6.9.2010	93,18971		188678,45
4.10.2010	92,71538		187718,09
4.11.2010	95,40776		193169,27
7.12.2010	95,1846		192717,44

LIITE 2

Nordea Teknologia Kasvu

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö €	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.1.2008			50		
4.2.2008					
4.3.2008	97,44123	0,51		50	1700
4.4.2008	99,05419	1,02		100,83	1728,14
5.5.2008	107,0908	1,48		159,01	1868,35
4.6.2008	108,762	1,94		211,49	1897,51
4.7.2008	97,00286	2,46		238,62	1692,35
4.8.2008	96,24828	2,98		286,77	1679,19
4.9.2008	101,9644	3,47		353,80	1778,91
6.10.2008	86,02528	4,05		348,49	1500,83
4.11.2008	81,59561	4,66		380,55	1423,55
4.12.2008	68,46007	5,39		369,29	1194,38
5.1.2009	69,50927	6,11		424,95	1212,69
4.2.2009	72,40993	6,80		492,68	1263,29
4.3.2009	66,5145	7,56		502,57	1160,44
6.4.2009	74,16837	8,23		610,40	1293,97
4.5.2009	82,08211	8,84		725,53	1432,04
4.6.2009	80,30274	9,46		759,80	1400,99
6.7.2009	80,96666	10,08		816,08	1412,58
4.8.2009	87,86229	10,65		935,58	1532,88
4.9.2009	89,93456	11,20		1007,65	1569,04
5.10.2009	89,55943	11,76		1053,45	1562,49
4.11.2009	90,32997	12,32		1112,51	1575,93
4.12.2009	95,2606	12,84		1223,23	1661,96
4.1.2010	103,7174	13,32		1381,83	1809,50
4.2.2010	98,16817	13,83		1357,90	1712,68
4.3.2010	104,407	14,31		1494,19	1821,53
6.4.2010	113,0548	14,75		1667,95	1972,40
4.5.2010	116,4817	15,18		1768,51	2032,19
4.6.2010	117,7975	15,61		1838,49	2055,14
5.7.2010	104,8018	16,08		1685,66	1828,41
4.8.2010	109,2109	16,54		1806,58	1905,34
6.9.2010	109,9079	17,00		1868,11	1917,50
4.10.2010	111,3834	17,45		1943,19	1943,24
4.11.2010	115,6835	17,88		2068,21	2018,26
7.12.2010	126,7787	18,27		2316,57	2211,83

LIITE 3

Nordea Pro Eurooppa

Päivä	Kurssi	Kpl	Arvo €
4.1.2008	97,55785	10250,33	1000000
4.2.2008	90,01303		922663,12
4.3.2008	85,22512		873585,47
4.4.2008	88,08672		902917,81
5.5.2008	91,18929		934720,17
4.6.2008	88,50994		907255,95
4.7.2008	79,21803		812010,82
4.8.2008	78,62764		805959,13
4.9.2008	79,50946		814998,08
6.10.2008	70,37796		721397,20
4.11.2008	64,25414		658626,04
4.12.2008	56,7304		581505,23
5.1.2009	59,11682		605966,82
4.2.2009	54,69867		560679,33
4.3.2009	46,9716		481474,33
6.4.2009	52,21736		535245,09
4.5.2009	58,06029		595137,04
4.6.2009	61,05593		625843,33
6.7.2009	59,13188		606121,19
4.8.2009	65,77982		674264,76
4.9.2009	67,92828		696287,18
5.10.2009	69,73259		714781,95
4.11.2009	69,85609		716047,86
4.12.2009	74,30286		761628,72
4.1.2010	76,20884		781165,64
4.2.2010	71,59112		733832,49
4.3.2010	74,48359		763481,26
6.4.2010	79,61112		816040,12
4.5.2010	74,70349		765735,30
4.6.2010	71,38629		731732,92
5.7.2010	68,41324		701258,18
4.8.2010	77,25708		791910,44
6.9.2010	76,26532		781744,57
4.10.2010	75,40382		772913,92
4.11.2010	79,68568		816804,39
7.12.2010	81,2701		833045,21

LIITE 4

Nordea Eurooppa Kasvu

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö		Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
			€			
4.1.2008	97,73492	0,51		50	50	1800
4.2.2008	88,8136	1,07			95,44	1635,69
4.3.2008	83,49905	1,67			139,73	1537,82
4.4.2008	87,23108	2,25			195,97	1606,55
5.5.2008	90,1709	2,80			252,57	1660,69
4.6.2008	87,49504	3,37			295,08	1611,41
4.7.2008	77,50726	4,02			311,40	1427,46
4.8.2008	77,01432	4,67			359,41	1418,39
4.9.2008	78,1417	5,31			414,68	1439,15
6.10.2008	67,14274	6,05			406,31	1236,58
4.11.2008	60,2847	6,88			414,81	1110,27
4.12.2008	53,61004	7,81			418,88	987,34
5.1.2009	55,92916	8,71			487,00	1030,06
4.2.2009	51,6814	9,67			500,01	951,82
4.3.2009	44,30044	10,80			478,60	815,89
6.4.2009	49,26981	11,82			582,29	907,41
4.5.2009	54,78272	12,73			697,44	1008,94
4.6.2009	57,51075	13,60			782,17	1059,18
6.7.2009	55,65146	14,50			806,89	1024,94
4.8.2009	61,86504	15,31			946,98	1139,38
4.9.2009	63,9124	16,09			1028,32	1177,08
5.10.2009	64,66274	16,86			1090,39	1190,90
4.11.2009	65,54959	17,63			1155,34	1207,24
4.12.2009	69,00266	18,35			1266,21	1270,83
4.1.2010	70,75418	19,06			1348,35	1303,09
4.2.2010	67,14617	19,80			1329,59	1236,64
4.3.2010	69,86639	20,52			1433,45	1286,74
6.4.2010	73,86613	21,19			1565,52	1360,40
4.5.2010	69,38845	21,91			1520,62	1277,94
4.6.2010	66,81848	22,66			1514,30	1230,61
5.7.2010	64,2404	23,44			1505,87	1183,13
4.8.2010	72,08962	24,13			1739,87	1327,69
6.9.2010	71,32553	24,84			1771,42	1313,61
4.10.2010	70,75949	25,54			1807,37	1303,19
4.11.2010	74,16227	26,22			1944,28	1365,86
7.12.2010	75,38181	26,88			2026,25	1388,32

LIITE 5

OP Ilmasto A

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö €	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.1.2008	30,48	3,281	100	100	3600
4.2.2008	27,03	6,980		188,68	3192,52
4.3.2008	25,55	10,894		278,35	3017,72
4.4.2008	26,44	14,676		388,05	3122,83
5.5.2008	27,42	18,323		502,43	3238,58
4.6.2008	28,05	21,889		613,97	3312,99
4.7.2008	25,02	25,885		647,65	2955,12
4.8.2008	25,31	29,836		755,16	2989,37
4.9.2008	26,78	33,570		899,02	3162,99
6.10.2008	22,04	38,108		839,89	2603,15
4.11.2008	20,36	43,019		875,87	2404,72
4.12.2008	18,12	48,538		879,51	2140,16
5.1.2009	19,73	53,606		1057,65	2330,31
4.2.2009	18,53	59,003		1093,33	2188,58
4.3.2009	15,9	65,292		1038,15	1877,95
6.4.2009	19,07	70,536		1345,13	2252,36
4.5.2009	21	75,298		1581,26	2480,31
4.6.2009	21,69	79,909		1733,22	2561,81
6.7.2009	20,98	84,675		1776,48	2477,95
4.8.2009	22,91	89,040		2039,90	2705,91
4.9.2009	22,62	93,461		2114,08	2671,65
5.10.2009	22,83	97,841		2233,71	2696,46
4.11.2009	22,46	102,293		2297,51	2652,76
4.12.2009	23,48	106,552		2501,85	2773,23
4.1.2010	25,08	110,540		2772,33	2962,20
4.2.2010	24,42	114,635		2799,38	2884,25
4.3.2010	24,45	118,725		2902,81	2887,80
6.4.2010	25,87	122,590		3171,40	3055,51
4.5.2010	26,1	126,421		3299,60	3082,68
4.6.2010	24,13	130,566		3150,55	2850,00
5.7.2010	23,76	134,774		3202,24	2806,30
4.8.2010	25,16	138,749		3490,92	2971,65
6.9.2010	24,65	142,806		3520,16	2911,42
4.10.2010	23,98	146,976		3524,48	2832,28
4.11.2010	24,26	151,098		3665,63	2865,35
7.12.2010	25,22	155,063		3910,69	2978,74

LIITE 6

OP Maailma A

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö €	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.1.2008	24,44	4,09	100	100	3600
4.2.2008	23,13	8,42		194,64	3407,04
4.3.2008	21,8	13,00		283,45	3211,13
4.4.2008	21,91	17,57		384,88	3227,33
5.5.2008	22,79	21,95		500,34	3356,96
4.6.2008	22,69	26,36		598,14	3342,23
4.7.2008	20,53	31,23		641,20	3024,06
4.8.2008	20,86	36,03		751,51	3072,67
4.9.2008	22	40,57		892,58	3240,59
6.10.2008	20,06	45,56		913,87	2954,83
4.11.2008	19,02	50,81		966,49	2801,64
4.12.2008	17,02	56,69		964,86	2507,04
5.1.2009	17,37	62,45		1084,70	2558,59
4.2.2009	16,09	68,66		1104,77	2370,05
4.3.2009	13,77	75,92		1045,47	2028,31
6.4.2009	15,4	82,42		1269,23	2268,41
4.5.2009	16,7	88,41		1476,37	2459,90
4.6.2009	16,96	94,30		1599,36	2498,20
6.7.2009	16,58	100,33		1663,52	2442,23
4.8.2009	18,03	105,88		1909,01	2655,81
4.9.2009	18,1	111,40		2016,42	2666,12
5.10.2009	18,11	116,93		2117,53	2667,59
4.11.2009	18,31	122,39		2240,92	2697,05
4.12.2009	18,9	127,68		2413,13	2783,96
4.1.2010	19,93	132,70		2644,64	2935,68
4.2.2010	19,6	137,80		2700,85	2887,07
4.3.2010	20,32	142,72		2900,06	2993,13
6.4.2010	21,84	147,30		3216,99	3217,02
4.5.2010	21,68	151,91		3293,43	3193,45
4.6.2010	21,04	156,66		3296,20	3099,18
5.7.2010	19,88	161,69		3214,47	2928,31
4.8.2010	20,92	166,47		3482,64	3081,51
6.9.2010	20,87	171,27		3574,31	3074,14
4.10.2010	20,59	176,12		3626,36	3032,90
4.11.2010	21,21	180,84		3835,55	3124,22
7.12.2010	21,91	185,40		4062,14	3227,33

LIITE 7

Danske Invest Kestävä Arvo Korko K

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö €	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.1.2008	1,14	438,60	500	500	18000
4.2.2008	1,152	1014,37		1168,08	18182,21
4.3.2008	1,15837	1593,55		1845,92	18290,05
4.4.2008	1,14702	2167,06		2485,66	18110,84
5.5.2008	1,14376	2738,94		3132,69	18059,36
4.6.2008	1,13618	3307,03		3757,38	17939,68
4.7.2008	1,12923	3871,65		4371,98	17829,94
4.8.2008	1,14443	4443,86		5085,69	18069,94
4.9.2008	1,15775	5022,74		5815,07	18280,26
6.10.2008	1,16509	5605,28		6530,66	18396,15
4.11.2008	1,16029	6185,43		7176,89	18320,36
4.12.2008	1,2149	6792,88		8252,67	19182,63
5.1.2009	1,2039	7394,83		8902,63	19008,94
4.2.2009	1,19475	7992,20		9548,68	18864,47
4.3.2009	1,20445	8594,43		10351,56	19017,63
6.4.2009	1,20273	9195,79		11060,05	18990,47
4.5.2009	1,22592	9808,75		12024,74	19356,63
4.6.2009	1,22021	10418,86		12713,19	19266,47
6.7.2009	1,24181	11039,76		13709,29	19607,52
4.8.2009	1,25726	11668,39		14670,20	19851,47
4.9.2009	1,26554	12301,16		15567,61	19982,21
5.10.2009	1,28029	12941,31		16568,63	20215,10
4.11.2009	1,27479	13578,70		17309,99	20128,26
4.12.2009	1,28374	14220,57		18255,52	20269,57
4.1.2010	1,27274	14856,94		18909,02	20095,89
4.2.2010	1,29148	15502,68		20021,40	20391,78
4.3.2010	1,29929	16152,33		20986,56	20515,10
6.4.2010	1,31145	16808,05		22042,92	20707,10
4.5.2010	1,32042	17468,26		23065,44	20848,73
4.6.2010	1,32007	18128,30		23930,62	20843,21
5.7.2010	1,32328	18789,94		24864,35	20893,89
4.8.2010	1,34247	19461,17		26126,04	21196,89
6.9.2010	1,35372	20138,03		27261,26	21374,52
4.10.2010	1,35887	20817,47		28288,23	21455,84
4.11.2010	1,35709	21496,01		29172,02	21427,73
7.12.2010	1,33015	22161,09		29477,57	21002,36

LIITE 8

Sampo Kompassi Korko

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.1.2008	1,31936	378,97	500	500	18000
4.2.2008	1,32291	756,93		1001,35	18048,43
4.3.2008	1,32476	1134,35		1502,75	18073,67
4.4.2008	1,31978	1513,20		1997,10	18005,73
5.5.2008	1,32618	1890,23		2506,78	18093,05
4.6.2008	1,32425	2267,80		3003,13	18066,72
4.7.2008	1,31527	2647,95		3482,77	17944,20
4.8.2008	1,32473	3025,38		4007,82	18073,26
4.9.2008	1,33221	3400,70		4530,45	18175,31
6.10.2008	1,31236	3781,69		4962,94	17904,50
4.11.2008	1,27302	4174,46		5314,17	17367,79
4.12.2008	1,29464	4560,67		5904,42	17662,75
5.1.2009	1,28916	4948,52		6379,43	17587,98
4.2.2009	1,29186	5335,56		6892,79	17624,82
4.3.2009	1,28697	5724,07		7366,70	17558,11
6.4.2009	1,29328	6110,68		7902,82	17644,19
4.5.2009	1,32062	6489,29		8569,89	18017,19
4.6.2009	1,34225	6861,80		9210,25	18312,29
6.7.2009	1,35998	7229,45		9831,91	18554,18
4.8.2009	1,38978	7589,22		10547,35	18960,74
4.9.2009	1,39968	7946,45		11122,48	19095,81
5.10.2009	1,41861	8298,90		11772,91	19354,07
4.11.2009	1,42347	8650,16		12313,24	19420,37
4.12.2009	1,43238	8999,23		12890,31	19541,93
4.1.2010	1,43536	9347,57		13417,13	19582,59
4.2.2010	1,44742	9693,01		14029,86	19747,12
4.3.2010	1,45825	10035,89		14634,84	19894,88
6.4.2010	1,47556	10374,74		15308,56	20131,04
4.5.2010	1,48038	10712,50		15858,56	20196,79
4.6.2010	1,4616	11054,59		16157,38	19940,58
5.7.2010	1,46221	11396,53		16664,13	19948,90
4.8.2010	1,48757	11732,65		17453,14	20294,89
6.9.2010	1,50156	12065,64		18117,28	20485,75
4.10.2010	1,51133	12396,47		18735,16	20619,04
4.11.2010	1,51787	12725,88		19316,24	20708,27
7.12.2010	1,50621	13057,84		19667,85	20549,19

LIITE 9

Danske Invest Kestävä Arvo Osake K

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.1.2008	0,16883	2961,56	500	500	18000
4.2.2008	0,16403	6009,78		985,78	17488,24
4.3.2008	0,1581	9172,34		1450,15	16856,01
4.4.2008	0,1604	12289,54		1971,24	17101,22
5.5.2008	0,16383	15341,49		2513,40	17466,92
4.6.2008	0,16169	18433,83		2980,57	17238,76
4.7.2008	0,14766	21819,98		3221,94	15742,93
4.8.2008	0,1475	25209,81		3718,45	15725,87
4.9.2008	0,15625	28409,81		4439,03	16658,77
6.10.2008	0,14211	31928,21		4537,32	15151,21
4.11.2008	0,13965	35508,59		4958,78	14888,94
4.12.2008	0,12146	39625,18		4812,87	12949,59
5.1.2009	0,12811	43528,07		5576,38	13658,59
4.2.2009	0,12319	47586,84		5862,22	13134,04
4.3.2009	0,11249	52031,68		5853,04	11993,25
6.4.2009	0,12585	56004,67		7048,19	13417,64
4.5.2009	0,13873	59608,79		8269,53	14790,85
4.6.2009	0,1423	63122,49		8982,33	15171,47
6.7.2009	0,13813	66742,27		9219,11	14726,88
4.8.2009	0,15165	70039,34		10621,47	16168,33
4.9.2009	0,15493	73266,60		11351,19	16518,03
5.10.2009	0,15629	76465,78		11950,84	16663,03
4.11.2009	0,15487	79694,30		12342,26	16511,64
4.12.2009	0,16187	82783,19		13400,12	17257,95
4.1.2010	0,17119	85703,93		14671,66	18251,61
4.2.2010	0,17027	88640,44		15092,81	18153,52
4.3.2010	0,1791	91432,17		16375,50	19094,94
6.4.2010	0,19087	94051,76		17951,66	20349,82
4.5.2010	0,18873	96701,05		18250,39	20121,66
4.6.2010	0,18686	99376,85		18569,56	19922,28
5.7.2010	0,17947	102162,83		18335,16	19134,39
4.8.2010	0,18474	104869,33		19373,56	19696,26
6.9.2010	0,18732	107538,56		20144,12	19971,33
4.10.2010	0,18308	110269,61		20188,16	19519,28
4.11.2010	0,18656	112949,71		21071,90	19890,30
7.12.2010	0,19853	115468,22		22923,91	21166,49

LIITE 10

Danske Invest Suomi Osake T

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.1.2008	0,23317	2144,36	500	500	18000
4.2.2008	0,21885	4429,03		969,29	16894,54
4.3.2008	0,20243	6899,02		1396,57	15626,97
4.4.2008	0,20927	9288,28		1943,76	16154,99
5.5.2008	0,2131	11634,59		2479,33	16450,66
4.6.2008	0,21531	13956,82		3005,04	16621,26
4.7.2008	0,18502	16659,24		3082,29	14282,97
4.8.2008	0,17765	19473,76		3459,51	13714,03
4.9.2008	0,18213	22219,05		4046,76	14059,87
6.10.2008	0,1474	25611,18		3775,09	11378,82
4.11.2008	0,14177	29138,02		4130,90	10944,20
4.12.2008	0,12229	33226,66		4063,29	9440,41
5.1.2009	0,1281	37129,86		4756,34	9888,92
4.2.2009	0,11647	41422,81		4824,52	8991,12
4.3.2009	0,10287	46283,32		4761,16	7941,24
6.4.2009	0,11585	50599,24		5861,92	8943,26
4.5.2009	0,13578	54281,67		7370,37	10481,79
4.6.2009	0,13918	57874,14		8054,92	10744,26
6.7.2009	0,13101	61690,64		8082,09	10113,57
4.8.2009	0,14782	65073,13		9619,11	11411,25
4.9.2009	0,1555	68288,57		10618,87	12004,12
5.10.2009	0,15644	71484,68		11183,06	12076,68
4.11.2009	0,15527	74704,88		11599,43	11986,36
4.12.2009	0,16148	77801,24		12563,34	12465,75
4.1.2010	0,17247	80700,29		13918,38	13314,15
4.2.2010	0,17374	83578,16		14520,87	13412,19
4.3.2010	0,17807	86386,04		15382,76	13746,45
6.4.2010	0,18639	89068,59		16601,49	14388,73
4.5.2010	0,17985	91848,68		16518,99	13883,86
4.6.2010	0,17448	94714,34		16525,76	13469,31
5.7.2010	0,16486	97747,22		16114,61	12726,68
4.8.2010	0,18248	100487,24		18336,91	14086,89
6.9.2010	0,18334	103214,42		18923,33	14153,28
4.10.2010	0,19082	105834,69		20195,38	14730,71
4.11.2010	0,1965	108379,22		21296,52	15169,19
7.12.2010	0,20088	110868,27		22271,22	15507,31

LIITE 11

Handelsbanken Global Ethical A

Perustettu 30.9.2008

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla	
30.9.2008	10,27	4,87	50	50	50	1400
6.10.2008	9,9	9,92		98,20		1349,56
4.11.2008	9,45	15,21		143,74		1288,22
4.12.2008	8,27	21,26		175,79		1127,36
5.1.2009	8,44	27,18		229,40		1150,54
4.2.2009	8,13	33,33		270,97		1108,28
4.3.2009	6,97	40,50		282,31		950,15
6.4.2009	7,74	46,96		363,50		1055,11
4.5.2009	8,47	52,87		447,78		1154,63
4.6.2009	8,62	58,67		505,71		1175,07
6.7.2009	8,41	64,61		543,39		1146,45
4.8.2009	9,23	70,03		646,38		1258,23
4.9.2009	9,36	75,37		705,48		1275,95
5.10.2009	9,36	80,71		755,48		1275,95
4.11.2009	9,42	86,02		810,32		1284,13
4.12.2009	9,87	91,09		899,03		1345,47
4.1.2010	10,28	95,95		986,38		1401,36
4.2.2010	10,11	100,90		1020,07		1378,19
4.3.2010	10,61	105,61		1120,51		1446,35
6.4.2010	11,36	110,01		1249,72		1548,59
4.5.2010	11,32	114,43		1295,32		1543,14
4.6.2010	11,19	118,90		1330,45		1525,41
5.7.2010	10,41	123,70		1287,71		1419,08
4.8.2010	11	128,24		1410,69		1499,51
6.9.2010	11,1	132,75		1473,51		1513,15
4.10.2010	10,86	137,35		1491,65		1480,43
4.11.2010	11,13	141,85		1578,74		1517,23
7.12.2010	11,8	146,08		1723,78		1608,57

LIITE 12

Handelsbanken Eurooppa Indeksi

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö €	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
30.9.2008	9,17	5,45	50	50	1400
6.10.2008	9,04	10,98		99,29	1380,15
4.11.2008	8,36	16,96		141,82	1276,34
4.12.2008	7,19	23,92		171,97	1097,71
5.1.2009	7,59	30,51		231,54	1158,78
4.2.2009	7,04	37,61		264,76	1074,81
4.3.2009	5,96	46,00		274,15	909,92
6.4.2009	6,76	53,39		360,94	1032,06
4.5.2009	7,39	60,16		444,58	1128,24
4.6.2009	7,76	66,60		516,84	1184,73
6.7.2009	7,44	73,32		545,53	1135,88
4.8.2009	8,37	79,30		663,72	1277,86
4.9.2009	8,61	85,10		732,75	1314,50
5.10.2009	8,65	90,88		786,16	1320,61
4.11.2009	8,79	96,57		848,88	1341,99
4.12.2009	9,16	102,03		934,61	1398,47
4.1.2010	9,47	107,31		1016,24	1445,80
4.2.2010	9,09	112,81		1025,46	1387,79
4.3.2010	9,34	118,17		1103,67	1425,95
6.4.2010	9,87	123,23		1216,29	1506,87
4.5.2010	9,48	128,51		1218,23	1447,33
4.6.2010	9,24	133,92		1237,39	1410,69
5.7.2010	8,87	139,55		1237,84	1354,20
4.8.2010	9,75	144,68		1410,65	1488,55
6.9.2010	9,74	149,82		1459,20	1487,02
4.10.2010	9,6	155,02		1488,23	1465,65
4.11.2010	10,09	159,98		1614,19	1540,46
7.12.2010	10,21	164,88		1683,39	1558,78

LIITE 13

Handelsbanken Uusi Energia

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö		Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
			€	50		
4.3.2008	10,72	4,66		50	50	1700
4.4.2008	10,98	9,22			101,21	1741,23
5.5.2008	11,36	13,62			154,72	1801,49
4.6.2008	11,61	17,93			208,12	1841,14
4.7.2008	10,32	22,77			235,00	1636,57
4.8.2008	10,18	27,68			281,81	1614,37
4.9.2008	10,26	32,56			334,02	1627,05
6.10.2008	7,58	39,15			296,77	1202,05
4.11.2008	7,09	46,20			327,59	1124,35
4.12.2008	6,16	54,32			334,62	976,87
5.1.2009	6,9	61,57			424,82	1094,22
4.2.2009	6,41	69,37			444,65	1016,51
4.3.2009	5,75	78,06			448,87	911,85
6.4.2009	6,66	85,57			569,90	1056,16
4.5.2009	7,78	92,00			715,74	1233,77
4.6.2009	7,88	98,34			774,94	1249,63
6.7.2009	7,43	105,07			780,69	1178,27
4.8.2009	8,18	111,18			909,49	1297,20
4.9.2009	7,96	117,47			935,03	1262,31
5.10.2009	8,18	123,58			1010,87	1297,20
4.11.2009	8,07	129,77			1047,28	1279,76
4.12.2009	8,68	135,53			1176,44	1376,49
4.1.2010	9,09	141,04			1282,01	1441,51
4.2.2010	8,61	146,84			1264,32	1365,39
4.3.2010	8,87	152,48			1352,49	1406,62
6.4.2010	9,5	157,74			1498,56	1506,53
4.5.2010	9,45	163,03			1540,67	1498,60
4.6.2010	9,02	168,58			1520,56	1430,41
5.7.2010	8,75	174,29			1525,05	1387,59
4.8.2010	9,45	179,58			1697,05	1498,60
6.9.2010	9,17	185,03			1696,77	1454,20
4.10.2010	9,23	190,45			1757,87	1463,71
4.11.2010	9,49	195,72			1857,39	1504,94
7.12.2010	9,87	200,79			1981,76	1565,21

LIITE 14

Handelsbanken Pohjoismaat Selective

Päivä	Kurssi	Kpl	Kksäästö €	Arvo €	Jos olisi sijoitettu koko summa kerralla
4.3.2008	14,89	3,36	50	50	1700
4.4.2008	15,07	6,68		100,60	1720,55
5.5.2008	15,37	9,93		152,61	1754,80
4.6.2008	15,11	13,24		200,03	1725,12
4.7.2008	13,29	17,00		225,93	1517,33
4.8.2008	13,07	20,83		272,19	1492,21
4.9.2008	12,87	24,71		318,03	1469,38
6.10.2008	10,33	29,55		305,26	1179,38
4.11.2008	10,12	34,49		349,06	1155,41
4.12.2008	8,57	40,33		345,59	978,44
5.1.2009	9,1	45,82		416,97	1038,95
4.2.2009	8,72	51,55		449,56	995,57
4.3.2009	7,81	57,96		452,64	891,67
6.4.2009	8,91	63,57		566,39	1017,26
4.5.2009	10,32	68,41		706,02	1178,24
4.6.2009	10,34	73,25		757,39	1180,52
6.7.2009	10,13	78,18		792,01	1156,55
4.8.2009	11,29	82,61		932,70	1288,99
4.9.2009	11,39	87,00		990,97	1300,40
5.10.2009	11,3	91,43		1033,14	1290,13
4.11.2009	11,58	95,75		1108,73	1322,10
4.12.2009	12,77	99,66		1272,67	1457,96
4.1.2010	13,21	103,45		1366,52	1508,19
4.2.2010	13,22	107,23		1417,56	1509,34
4.3.2010	14,04	110,79		1555,48	1602,96
6.4.2010	14,7	114,19		1678,61	1678,31
4.5.2010	14,68	117,60		1726,32	1676,02
4.6.2010	13,93	121,19		1688,12	1590,40
5.7.2010	13,56	124,87		1693,29	1548,15
4.8.2010	14,9	128,23		1910,62	1701,14
6.9.2010	15,03	131,56		1977,29	1715,98
4.10.2010	15,48	134,79		2086,49	1767,36
4.11.2010	16,7	137,78		2300,92	1906,65
7.12.2010	17,36	140,66		2441,86	1982,00